

Årsredovisning 2016

Årsredovisning 2016

Upplysningar om innehållet:

© Myndigheten för tillgängliga medier, 2017

Tillgänglig via:

ISBN: 978-91-983136-2-8

Foto: Omslag: Apelöga; Inlaga: sid 4: Katarina Kåberg; sid 5: Marita Forsberg;
sid 6-7: Apelöga; sid 13: Catharina Kåberg; sid 14: Katarina Carlstein Carlsson;
sid 21: Carina Gerdin; sid 24: Marita Forsberg; sid 26: Liza Simonsson

Formgivning: Gudfar

Layout: Marita Forsberg

Tryck: Cicero tryck, 2017

Innehåll

4	Ett samhälle där alla medier är tillgängliga
5	Generaldirektörens förord
6	Milstolpar
8	Kvalitativa aspekter
9	Verksamhetsöversikt
10	Resultatredovisning för MTM
12	Medier lättläst
16	Medier kultur
23	Medier utbildning
25	Utveckling
26	Dagstidningar
28	Individuell service
30	Tidskrifter
31	Kunskapscentrum
34	Övrig återsrapportering
41	Myndighetens interna utveckling
43	Finansiella dokument
43	Resultaträkning
44	Balansräkning
46	Anslagsredovisning 2016
46	Redovisning av beställningsbemyndigande
47	Finansiella villkor 2016
48	Tilläggsupplysningar och noter
49	Uppgifter om rådsledamöter och ledande befattningshavare
50	Noter
58	Sammanställning av väsentliga uppgifter 2012-2016
60	Underskrift

Ett samhälle där alla medier är tillgängliga

Myndigheten för tillgängliga medier ska arbeta för att alla ska ha tillgång till litteratur och samhällsinformation utifrån vars och ens förutsättningar oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning.

Vision och strategier

Myndighetens verksamhet har sin grund i de övergripande uppdrag och uppgifter som ingår i förordningen (2010:769) med instruktion för Myndigheten för tillgängliga medier samt regleringsbrev. Utifrån detta har MTM formulerat sin vision och sin verksamhetsidé.

Vision

Ett samhälle där alla medier är tillgängliga.

Verksamhetsidé

MTM ger personer tillgång till de medier de behöver på det sätt som passar dem oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning.

Generaldirektörens förord

Tillgänglighet är en viktig och levande del av mediepolitiken, vars mål är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadlig mediepåverkan.

Tillgänglighet är en förutsättning för delaktighet i samhället och en väl fungerande demokrati. Samhället bör därför fokusera på individens rätt till information genom att skapa förutsättningar för alla att ta del av litteratur, samhällsinformation och nyheter. Målsättningen bör vara att alla i samhället ska kunna göra det samtidigt och på ett sätt som passar var och en.

För att tillgängligheten ska vara god krävs flera viktiga beståndsdelar. Att ständigt utveckla och förbättra funktionaliteten i MTM:s produkter och tjänster är en viktig del. Här är det av avgörande betydelse att utgå från användarnas behov och förmåga. Vi strävar därför efter att bli ännu bättre på att sätta användaren främst i vårt utvecklingsarbete.

En annan del är att nå dem som idag inte känner till de möjligheter som finns att läsa på sina egna villkor; med ögon, öron eller fingrar. Det är därför viktigt att MTM fortsätter arbeta tillsammans med bibliotek, skola, vård och omsorg, tidningsföretag och andra aktörer för att fler ska känna till och använda sig av våra produkter och tjänster.

Utifrån medie- och teknikutvecklingen blir det alltmer viktigt med samarbete kring tillgänglighet. Ingen enskild aktör kan ensam klara av att skapa tillgänglighet på lika villkor i samhället. MTM har inlett ett arbete med att stärka och strukturera samverkan med de myndigheter som har uppgifter inom området för tillgänglighet. Avsikten är att det ska ge oss kunskaper om hur vi gemensamt och bättre kan arbeta för att öka tillgängligheten och tillgången till litteratur, samhällsinformation och nyheter.

Över en miljon nedladdningar gjordes 2016 från det digitala biblioteket *Legimus*, där majoriteten av nedladdningarna gjordes av användarna själva via tjänsten *Egen nedladdning*. Vi har passerat en milstolpe på vår väg att tillse den demokratiska rätten till information.

Magnus Larsson
Generaldirektör

Milstolpar

Legimus slår nya rekord

- I *Legimus* fortsatte nedladdningarna att öka. För första gången gjordes fler än en miljon nedladdningar, en ökning med 24 procent.

Regeringsuppdrag kring läns- och kommunaltidningar

- Trettio läns- och kommunaltidningar kan nu erbjuda sina läsare tidningen via taltidningstjänsten.

Mångfald taltidningar

- Det har aldrig tidigare funnits så många dagstidningar som taltidning. Vid utgången av 2016 kunde man prenumrera på 122 tidningstitlar.

Webbspelare lanserad på legimus.se

- Webbspelaren lanserades på legimus.se i maj. Den gör det möjligt att läsa strömmande på dator eller i mobil.

Fler besöker mtm.se

- Antalet besökare på mtm.se ökade med 86 procent under 2016. Webbplatsen hade under året 188 079 besök, 108 855 unika besökare och 526 081 sidvisningar.

Utöver vad som framgår av bestämmelserna i 3 kap. förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska Myndigheten för tillgängliga medier definiera och redovisa de kvalitativa aspekterna av verksamhetens resultat

Kvalitativa aspekter

MTM:s definition av kvalitativa aspekter utgår från myndighetens verksamhetsidé och på den användarnytta som uppgifterna tillför målgruppen i form av produkter och tjänster. Den bredd och variation i utbudet av tillgängliga medier som varje år tillförs genom ett ökat bestånd, är en kvalitativ aspekt som redovisas i siffror under de olika avsnitten i resultatredovisningen.

MTM har under året genomfört ett utvecklingsarbete och en översyn som har resulterat i korrekta register samt aktuell statistik över användare. Översynen av läsombudsregistret fick till följd att 20 procent av läsombuden i registret gallrades. Det har också genomförts en gallring av inaktiva användare i *Legimus*.

En annan kvalitativ aspekt är att myndigheten tillhandahåller produkter och tjänster som upplevs hålla en hög kvalitet och som nyttjas av målgruppen, därför har myndigheten under året genomfört följande användarundersökningar.

Användarundersökning inaktiva användare¹

MTM gjorde en undersökning för att ta reda på varför användare av *Legimus* slutar att nyttja tjänsten. Undersökningen gjordes inför en gallring av inaktiva användare av *Legimus*. De som deltog i undersökningen var privatpersoner med konto i *Legimus*, som inte hade använt det på minst tre år, eller aldrig loggat in. Undersökningen visar olika skäl till att man slutar nyttja *Legimus*; borttappade inloggningsuppgifter, inget fortsatt behov av *Legimus*, eller att man inte kände till att kontot får användas även efter avslutade studier. Merparten av dem som deltog i användarundersökningen uppgav att de gärna vill börja använda *Legimus* igen.

Kännedomsundersökning om taltidningar²

MTM har genomfört en uppföljande undersökning om kännedomen om taltidningar bland allmänheten för att kunna göra jämförelser med motsvarande undersökning från 2014. Undersökningen visar att den totala kännedomen nu uppgår till 53 procent (47 procent), en ökning jämfört med 2014. I likhet med 2014 är tjänsten mer känd bland kvinnor (57 procent), samt att de som spontant känner till tjänsten i högre grad är mycket positiva till den.

Undersökning om annotationer³

MTM har också genomfört en undersökning i syfte att ta reda på hur annotationer⁴ och ämnesord som finns kopplade till talböckerna uppfattas och används. Genom mejlenkäter och telefonintervjuer inhämtades synpunkter från både förmedlare och användare. Resultatet av undersökningen visar att de flesta är behjälpta av annotationerna och ämnesorden när de söker efter böcker, samt att de är nöjda med texternas omfattning och uttryck. Vidare

1 MTM-rapport *Egen nedladdning i Legimus*

2 MTM-rapport *Kännedomsmätning Taltidning*

3 MTM-rapport *Användning och behov av annotationer och ämnesord*

4 Korta, beskrivande texter av bokens innehåll och karaktär

framkom önskemål om ytterligare information i annotationerna. Som en följd av detta har det gjorts vissa förtydliganden gällande till exempel åldersrekommendationer och inläsningsspråk.

Utvärdering av daisyspelare bland taltidningsprenumeranter⁵

MTM har vid två tillfällen under hösten genomfört användarundersökningar bland cirka 400 taltidningsprenumeranter. Undersökningarna gjordes före och efter en uppgradering av daisyspelarna. Uppgraderingen innehöll flera nya funktioner i syfte att förenkla användningen och var en förberedelse för att kunna läsa talböcker och läns- och kommuntaltidningar i en och samma spelare. Den första användarundersökningen var en nollmätning och den andra var en uppföljning efter uppgraderingen.

Resultatet i den första undersökningen visar att 91 procent använder spelaren flera gånger i veckan. 77 procent upplevde att det var enkelt att hitta dagens tidning. 52 procent tyckte att det gick enkelt att bläddra i tidningen. Resultaten från den andra undersökningen visar att hälften av prenumeranterna lyckades uppgradera sin spelare själv. Nästan var tredje prenumerant (31 procent) upplever att det blivit enklare att hitta dagens tidning efter uppgraderingen. 10 procent tycker att det blivit svårare. 23 procent upplever spelaren som snabbare efter uppgraderingen medan åtta procent upplever den som långsammare. 20 procent uppger att spelaren har blivit enklare att hantera medan åtta procent tycker att den blivit svårare.

Verksamhetsöversikt

Prestationsredovisning

MTM redovisar sin verksamhet utifrån prestationerna nedan och resultatredovisningen är indelad efter dessa.

- *Medier lättläst*
- *Medier kultur*
- *Medier utbildning*
- *Utveckling*
- *Dagstidningar*
- *Individuell service*
- *Tidskrifter*

För varje prestation redovisar MTM verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som myndigheten har i förordningen (2010:769) med instruktion för Myndigheten för tillgängliga medier. För de flesta av prestationerna är det inte relevant att redovisa någon styckkostnad, då prestationerna ofta skiljer sig mycket åt i kostnad och omfattning mellan åren.

⁵ MTM-rapport *Utvärdering taltidningsspelare*, MTM-rapport: *Utvärdering av uppgraderad taltidningsspelare*

Resultatredovisning för MTM

Ekonomisk analys

Det totala verksamhetsutfallet för MTM:s verksamhet år 2016 blev 201 314 (191 725) tkr.

Tabell 1. Verksamhetsutfall 2014-2016, tkr

	2016	2015	2014
Intäkter	201 314	191 725	164 239
Kostnader	201 314	191 725	164 239
Verksamhetsutfall	0	0	0
Medel från statsbudgeten för finansiering av bidrag	9 679	10 811	32 516
Lämnade bidrag	9 679	10 811	32 516

Källa: Agresso

Kommentar till tabellen

Verksamhetens driftkostnader har ökat, bland annat med anledning av ökad produktion av talböcker och tidskrifter samt ökade kostnader för användarstöd i taltidningsverksamheten. Utfallet för lämnade bidrag minskar eftersom ansvar och kostnader för produktion och distribution av taltidningar flyttas från tidningsföretagen till MTM. Därmed minskar bidragen till tidningsföretagen.

Tabell 2.* Kostnader och intäkter fördelade på verksamhet, inklusive OH-kostnader och Stödverksamhet, tkr

Verksamhet	2016	2015	2014
Intäkter av anslag	183 747	176 101	159 057
Medier lättläst, intäkter	12 789	12 199	0
Medier kultur, intäkter	1 237	1 202	1 033
Utveckling, intäkter	2 605	1 281	3 760
Tidskrifter, intäkter	100	102	10
Individuell service, intäkter	353	261	379
Gemensamt, övrigt, intäkter	483	579	0
Summa intäkter enligt resultaträkning	201 314	191 725	164 239
Medier lättläst, kostnader	24 905	25 085	0
Medier kultur, kostnader	38 816	39 829	35 849
Medier utbildning, kostnader	33 832	32 957	33 337
Utveckling, kostnader	3 857	3 382	56 642
Dagstidningar, kostnader	43 006	40 715	2 315
Tidskrifter, kostnader	4 244	4 201	4 416
Individuell service, kostnader	2 599	2 799	3 293
Gemensamt, övrigt, kostnader	50 055	42 757	28 387
Summa kostnader enligt resultaträkning	201 314	191 725	164 239
Utveckling, transfereringar	0	0	446
Tidskrifter, transfereringar	441	473	575
Dagstidningar, transfereringar	9 238	10 338	31 495
Summa transfereringar enligt resultaträkning	9 679	10 811	32 516

Källa: Agresso

*Jämförelsetalen för 2014-2015 är ändrade med anledning av att beräkningen av periodiserade bidrag/intäkter av bidrag fördelas på avsedd verksamhet, samt att *Gemensamt, övrigt* 2015 benämndes *Kärnverksamhet* och inte specificerades 2014

Kommentar till tabellen

Kostnaderna för OH- och Stödverksamhet för budgetåret 2016 uppgår till 36,1 (33,1) miljoner kronor, som i tabellen fördelas procentuellt över verksamheterna. Tabellen är uppdelad i intäkter, kostnader och transfereringar. Intäkterna av anslag har ökat till följd av ökad omslutning. Intäkterna för Medier lättläst har ökat till följd av en ökad försäljning av LL-förlagets utgivning samt bidraget till uppdraget Alla väljare. Intäkterna för Utveckling har ökat, orsaken är bidraget för uppdraget att samordna läns- och kommunaltidningar med taltidningstjänsten.

Det högre utfallet för *Dagstidningar, kostnader*, beror bland annat på ökade kostnader för användarstöd i taltidningsverksamheten. *Gemensamt, övrigt, kostnaderna består av gemensamma verksamhetskostnader, exempelvis har lön-, konsult- och annonskostnaderna ökat till följd av intensifierad informationsverksamhet. Utfallet för transfereringarna för Dagstidningar minskar eftersom tekniskiftet innebär att ansvaret och kostnaderna för produktion och distribution av taltidningar flyttas från tidningsföretagen till MTM, vilket leder till ökade kostnader för prestationen Dagstidningar.*

Myndigheten har till uppgift att tillgängliggöra lättläst litteratur samt att ge ut och distribuera lättläst litteratur i den utsträckning behoven inte tillgodoses på den kommersiella marknaden. Myndigheten ska tillgängliggöra lättläst nyhetsinformation och stödja utgivning och distribution av den oberoende lättlästa nyhetstidningen *8 Sidor*. Myndigheten ska rikta stöd för lättläst till skolan, samt driva och utveckla funktionen läsombud

Medier lättläst

Prestationen *Medier lättläst* avser bland annat den verksamhet som ryms inom LL-förlaget, nyhetstidningen *8 Sidor* och läsombudsverksamheten. MTM producerar och distribuerar lättlästa böcker och nyheter i tryckt format. *8 Sidor* tillgängliggörs i flera format; som tryckt papperstidning och digitalt i pdf-format, båda alternativen kan kompletteras med inläsning, som digitalt distribuerad taltidning och sedan slutet av 2016 ges *8 Sidor* ut som punktskriftstidning. MTM har också ett särskilt uppdrag att rikta stöd för lättläst till skolan.

Inom läsombudsverksamheten utbildar, inspirerar och stödjer MTM de läsombud och högläsare som finns i hela landet inom LSS- och äldreomsorg.

Kvalitativa aspekter

För verksamheten *Medier lättläst* definieras de kvalitativa aspekterna av en ökad användarnytta med det kvalitativa utbud av tillgänglig lättläst litteratur och nyhetsinformation som varje år ges ut. LL-förlagets roll är att bidra till att målgrupperna får tillgång till ett så brett utbud av lättläst litteratur som möjligt. Förlaget ska därför agera för att komplettera den kommersiella marknadens utgivning. Förlagets inriktning är att producera och ge ut lättläst litteratur i flera format för unga vuxna och vuxna. Förlaget ger endast i undantagsfall ut barn- eller ungdomslitteratur, bedömningen är att behovet och utbudet för barn och unga är väl täckt av övriga aktörer på marknaden.

De prioriterade målgrupperna är personer med intellektuell funktionsnedsättning, personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, personer med svenska som andraspråk, ovana läsare och äldre personer med läsnedsättning. Utgivningen ska fördelas jämnt över de olika lättlästnivåerna 1, 2 och 3.

För nyhetstidningen *8 Sidor*, 8sidor.se och för webbplatsen allavaljare.se är den kontinuerliga utgivningen samt interaktionen med läsarna viktig, bland annat genom funktionen *Kommentarsfält för alla*, där läsarna på ett enkelt och omedelbart sätt kan reagera på en artikel eller tycka till om tidningen. För den som har svårt att uttrycka sig i skrift finns symboler att använda.

Läsombudsverksamhetens kvalitativa aspekter är att tillgodose att personer med intellektuella och/eller kognitiva funktionsnedsättningar inom LSS- och äldreomsorg får sin demokratiska rätt till läsning, litteratur och samhällsinformation tillgodosedd.

Vi får så mycket
uppmuntran och så
mycket tillbaka, både
från de boende och
personalen.”

Karin Klint, högläsare
Läsombudet 3/2016

Läsombudsverksamhet

Läsombudsverksamheten arbetar för att vuxna inom LSS- och äldreomsorg ska få tillgång till läsning utifrån sina egna förutsättningar. En översyn av läsombudsregistret fick till följd att 20 procent av läsombuden i registret gallrades. Det finns cirka 5 700 (7 100) läsombud och frivilliga högläsare som läser högt och förmedlar lättlästa och tillgängliga medier till målgruppen. MTM har under året genomfört inspirations- och utbildningsdagar för läsombuden. Dessutom har MTM deltagit på mässor och tagit fram informations- och utbildningsmaterial. För att kunna vidareutveckla verksamheten har MTM slutfört en översyn av den regionala och lokala läsombudsverksamheten, samarbetspartners och arbetssätt.

LL-förlaget

Tabell 3. Antal försålda och utgivna titlar, LL-förlaget

	2016	2015
Försäljning av LL-böcker	83 818	71 063
Utgivning LL-böcker	26	24

Källa: Försäljnings- och produktionslista

Kommentar till tabellen

Försäljningen av LL-böcker har ökat med nära 15 procent. Den ökade försäljningen förklaras dels av att Akademibokhandeln under året har gjort en särskild satsning på lättläst litteratur. Några titlar har mottagits väl, bland annat *Utvandrarna* och *En man som heter Ove*. MTM ansvarar för LL-förlagets utgivning från 2015, därmed finns inga jämförelsetal för tidigare år.

Jag läste och skrev av
de lättlästa böckerna.
Det var inte alltid jag
förstod, men det var
ett sätt att öva på
bokstäver och ord. Nu
tänker och drömmer
jag på svenska.”

Hamed Rezai, elev gymnasiet
Läsliv 3/2016

8 Sidor

8 Sidor har följt lagd utgivningsplan och utkommit med 52 nummer. Tidningen uppskattas ha omkring 70 000 läsare.

Nyhets tidningen har under året tagit emot tre studiebesök från dagliga verksamheter som drev egna tidningar samt från SVT:s redaktion för *Nyheter på lätt svenska*. Dessutom har redaktionen tagit emot två studiebesök från den lättlästa systertidningen *LL-bladet* samt den finska lättlästa organisationen *LL-center*.

Tabell 4. Prenumerationsstatistik och besöksstatistik för 8 Sidor och 8sidor.se

	2016	2015
Antal besök på 8sidor.se	2 258 296	1 713 681
Antal sidvisningar 8sidor.se	8 586 774	6 536 988
Antal prenumeranter 8 Sidor	8 053	8 143
Genomsnittlig upplaga, papperstidningen	7 191	7 506

Källa: Prenumerantstatistik, Google Analytics

Kommentar till tabellen

Besöken på 8sidor.se har ökat med 32 procent jämfört med 2015. Antalet sidvisningar ökade med 31 procent från år 2015. Därmed följer 8 Sidor den allmänna trenden på tidningsmarknaden att antal prenumeranter av den tryckta tidningen minskar till förmån för ökad läsning via webben. MTM ansvarar för utgivningen av 8 Sidor från 2015, därmed finns inga jämförelsetal för tidigare år.

Riktat stöd till skolan

LL-förlaget har under året producerat flera titlar inom ramen för uppdraget att rikta stöd för lättläst till skolan. En blandning av specifika ungdomsböcker, faktaböcker, biografier och välkända klassiker ingår i satsningen riktad för skolbruk. Böckerna lämpar sig för grundskola, gymnasium, SFI-undervisning och/eller vuxenundervisning. Böckerna på de lättaste nivåerna kan användas i särskola och gymnasiesärskola.

MTM har presenterat lättlästa böcker och förslag på hur medierna kan användas i skolan på lektion.se. Webbplatsen är Sveriges största forum för lärare med 240 000 aktiva medlemmar⁶. Myndighetens avdelning har besökt av 21 593 (14 539) personer⁷ under 2016. Nedladdningsbara lektioner kopplade till lättlästa böcker och 8 *Sidor* har tillgängliggjorts för grundskola respektive gymnasium. Lektionerna har laddats ned 23 946 (12 734) gånger⁸, en ökning med 88 procent.

MTM har ett webbnätverk för lärare, *Lärarrummet för lättläst*, som i slutet av 2016 hade knappt 3 000 medlemmar⁹. På webbplatsen mtm.se/skola¹⁰ publicerades lektioner, reportage och tips med koppling till de flesta av LL-förlagets böcker, varje vecka publicerades lärarmaterial till aktuellt nummer av 8 *Sidor*.

MTM har distribuerat tre nyhetsbrev till medlemmar i *Lärarrummet för lättläst*, två nyhetsbrev vardera till lärare inom Komvux, SFI, folkhögskola, särsvux, gymnasiesärskola och skolbibliotek. Totalt har nyhetsbrev till skolan cirka 9 100 mottagare¹¹.

Under året genomfördes 24 mässor, utställningar och andra informationstillfällen med inriktning på skolområdet, där MTM presenterade lättlästa nyheter och böcker. Bland annat var MTM med på Sveriges största mässa för skola, *SETT*¹².

Myndigheten ska rikta stöd för lättläst till skolan

Regeringsuppdrag om lättläst litteratur och samhällsinformation

Regeringen gav i juni 2016 MTM uppdraget¹³ att utveckla arbetet med att tillgängliggöra lättläst litteratur och samhällsinformation för att nå lässvaga grupper som inte har svenska som modersmål. MTM tog med hjälp av en referensgrupp fram ett informationsmaterial på lättläst svenska om att böcker, nyheter och samhällsinformation finns på lättläst svenska. Informationsmaterialet översattes till 12 språk, exempelvis arabiska, dari, persiska,

MTM ska utveckla arbetet med att tillgängliggöra lättläst litteratur och samhällsinformation för att nå lässvaga grupper som inte har svenska som modersmål. Uppdraget ska genomföras i samverkan med relevanta myndigheter och aktörer på området. Uppdraget ska redovisas i myndighetens årsredovisning

6 <http://www.lektion.se/about/advertising.php>

7 Google Analytics

8 Från lektion.se statistiksystem

9 MTM:s konto på mailchimp.com

10 Fram till augusti var adressen lattelast.se/larare

11 MTM:s konto på mailchimp.com

12 <http://www.settdagarna.se/>

13 Regeringsbeslut 17 Ku2016/01622/LS (delvis)

Uppdrag till MTM
att fortsätta driva
webbplatsen *Alla
väljare* med lättläst
nyhetsinformation

tigrinja och somali. Genom samverkan med Migrationsverket, Folkbildningsrådet och frivilligorganisationer som Röda Korset och Individuell Mäniskohjälp har kunskapen om informationsmaterialet spridits till för MTM nya mottagare, totalt beställdes 51 023 artiklar¹⁴.

Alla väljare

Regeringen gav i november 2015 MTM i uppdrag¹⁵ att under 2016 fortsätta driva webbplatsen *allaväljare.se*. Uppdraget redovisades¹⁶ till Kulturdepartementet i november.

Medier kultur

Prestationen *Medier kultur* omfattar produkter och tjänster som myndigheten erbjuder och som används av målgruppen.

Under 2016 ökade utbudet av tillgänglig litteratur (tal-, punktskrifts- och e-textböcker samt teckenspråkig litteratur) med 6 191 (6 110) titlar¹⁷. Det samlade beståndet uppgår den 31 december 2016 till cirka 135 200 (129 800) titlar¹⁸. Huvuddelen produceras på uppdrag av MTM men ett stort antal titlar förvärvas också från svenska och utländska företag och organisationer.

Kvalitativa aspekter

För verksamheten *Medier kultur* definieras de kvalitativa aspekterna för en ökad användarnytta med det kvalitativa utbud av tillgänglig litteratur som varje år tillförs beståndet. Vidare utifrån den servicenivå som ökat utbud och ökad samtidig tillgång till produkterna ger. MTM har arbetat vidare med det nya styrsystemet för produktions- och distributionsprocesser som infördes 2015, vilket fått till följd att ledtiderna¹⁹ för produktion har minskat även 2016; talböcker med sex (24) dagar och punktskriftsböcker med en (27) dag.

MTM strävar mot att alla talböcker skall innehålla text och 2016 producerades 69 procent²⁰ av talböckerna med text. Att ha tillgång till texten samtidigt som man lyssnar på boken tillför ett mervärde för användaren.

Ett av de viktigaste målen för verksamheten är samtidig utgivning av det tillgängliga mediet i förhållande till det tryckta. MTM har fortsatt samverka med en talboksleverantör om tidigare utgivning av talboken i förhållande till den tryckta boken. Under året har 229 (311) talbokstitlar²¹ blivit tillgängliga

14 Lista från ISY Distributionssystem AB

15 Regeringsbeslut 6 Ku2015/02785/D

16 MTM2014/611, Redovisning av uppdraget *Alla väljare*

17 Tabell 5 och tabell 13

18 Mikromarc

19 Dynamics AX

20 Dynamics AX

21 Agresso

för lån inom tre dagar från den tryckta bokens utgivning. Att andelen har sjunkit beror på att MTM producerat 27 procent av dessa titlar även med text, vilket fördröjer processen.

Andelen förslag från användarna har utgjort 78 procent²² av talboks- titlarna och 32 procent av punktskriftsböckerna²³, vilket för punktskriften innebär en ökning.

Andelen producerade titlar för barn och ungdomar²⁴ utgjorde 22 procent av talböckerna och 27 procent av punktskriftsböckerna.

Produktion och förvärv

MTM producerar och förvärvar talböcker (både svenska och utländska), punktskriftsböcker och taktila bilderböcker. Samtliga talbokstitlar som produceras eller förvärvas görs tillgängliga för nedladdning och i slutet av 2016 uppgick antalet till cirka 116 400 (109 700) titlar²⁵.

Myndigheten ska särskilt framställa, köpa in och överföra talböcker och punktskriftsböcker samt tillhandahålla dessa för försäljning

Tabell 5. Antal producerade och förvärvade titlar

	2016	2015	2014
Produktion talböcker	2 311	2 249	1 938
Produktion punktskriftsböcker	1 154	921	1 089
Produktion e-text	4	6	2
Förvärv talböcker	868	890	1 039
Förvärv punktskriftsböcker	0	2	0
Förvärv e-text	176	20	29
Förvärv teckenspråkig litteratur	0	0	31
Summa produktion och förvärv	4 513	4 088	4 128

Källa: Dynamics AX

Kommentar till tabellen

Användarnas ökade efterfrågan av punktskriftsböcker har lett till en ökad produktion av punktskriftstitlar för vuxna med 25 procent. Genom en automatiserad intern produktion och genom att dra nytta av den ökade mängden talbokstitlar med text som används som produktionsunderlag, kunde den ökade produktionen av punktskrift göras utan ökad kostnad. 71 procent (57) av det totala antalet titlar internproducerades²⁶.

MTM har månatligen informerat om nyproducerade punktskriftstitlar genom utskick av listan *Nya punktskriftsböcker från MTM*, som når totalt 318 prenumeranter²⁷.

22 Dynamics AX

23 Dynamics AX

24 Dynamics AX

25 Mikromarc

26 Dynamics AX

27 Accessdatabas: Försäljning etikettutskrifter

Nedladdning via Legimus

Varje folkbiblioteksfilial och skolbibliotek kan ladda ner de talböcker som användarna efterfrågar. Tillsammans med tjänsten *Egen nedladdning* har detta resulterat i att antalet nedladdningar 2016 uppgår till 1 075 230 (865 940), en ökning med 209 290 (235 104) nedladdningar, 24 procent.

Användarna kan själva ladda ner böcker från MTM:s bibliotek legimus.se och får tillgång till tjänsten via sitt folk-, skol- eller universitet-/högskolebibliotek.

Tabell 6. Antalet nedladdningar av tal-, e-textböcker och teckenspråkig litteratur till bibliotek och användare via *Legimus*

	2016	2015	2014
Folkbibliotek	148 409	151 272	145 579
Användare	658 170	518 032	360 222
Summa	806 579	669 304	505 801
Skolbibliotek	16 586	18 222	20 996
Användare	136 233	90 252	41 299
Summa	152 819	108 474	62 295
Sjukhusbibliotek	768	635	808
Användare	1 105	1 122	725
Summa	1 873	1 757	1 533
Högskolebibliotek*	568	869	1 266
Användare*	112 561	84 224	59 364
Summa*	113 129	85 093	60 630
Övriga bibliotek (till exempel länsbibliotek)	652	623	274
Användare	178	689	303
Summa	830	1 312	577
Summa: Bibliotek	166 983	171 621	168 923
Summa: Användare	908 247	694 319	461 913
Totalt	1 075 230	865 940	630 836

Källa: NDS statistikverktyg

*Redovisas även under *Medier utbildning*, tabell 14

Kommentar till tabellen

Totala antalet nedladdningar ökade 2016 med cirka 24 procent, användarnas nedladdningar ökade med 31 procent. Biblioteken stod 2016 för 16 procent av det totala antalet nedladdningar.

Användningen av legimus.se och appen Legimus bland användare

Appen Legimus står för 67 procent av nedladdningarna. Bland unga användare sker 91 procent av nedladdningarna via appen.

Tabell 7. Antalet nedladdningar via legimus.se och appen Legimus bland enskilda användare under och över 18 år

	2016	2015	2014
Appen: under 18 år	257 108	177 569	63 831
Appen: över 18 år	348 765	207 911	72 185
Summa appen	605 873	385 480	136 016
legimus.se: under 18 år	19 238	30 399	42 933
legimus.se: över 18 år	265 914	278 440	282 964
Summa legimus.se	285 152	308 839	325 897
Webbspelaren: under 18 år	6 672	-	-
Webbspelaren: över 18 år	10 145	-	-
Summa webbspelaren	16 817	-	-
Talboken kommer	405	-	-
Totalt antal nedladdningar	908 247	694 319	461 913

Källa: NDS statistikverktyg

Kommentar till tabellen

I slutet av maj 2016 lanserades webbspelaren på legimus.se som gör det möjligt att läsa strömmande på dator eller mobil utan att ladda ner. Talboken kommer avser lån utförda under fältförsök inom projektet.

Tabell 8. Antal fysiska utlån av talböcker

	2016	2015	2014
Utlånade fysiska titlar	2 299	3 114	3 436
Summa utlånade titlar	2 299	3 114	3 436

Källa: NDS statistikverktyg

Kommentar till tabellen

Den fysiska utlåningen av talböcker fortsätter att minska. Under 2016 har den minskat med 26 procent. Det är främst grupperna utländska bibliotek och svenska medborgare i utlandet som har behov av fysiska talböcker, de står för 69 procent av lånen.

Gallring av användare

Under året genomförde MTM en gallring av inaktiva användare avseende nedladdning i *Legimus*. Syftet med gallringen var att ha ett korrekt register samt aktuell statistik över användare. Inför gallringen kontaktade MTM via mejl de användare som inte hade varit aktiva de tre senaste åren och som riskerades att gallras. Av dem började sex procent använda *Legimus* igen. Totalt gallrades cirka 25 000 användare²⁸.

Antalet registrerade användare uppgick i slutet av 2016 till 94 453 (93 417), varav nästan 55 procent²⁹ var under 18 år.

Tabell 9. Antal förmedlare och användare i *Legimus*

Antalet bibliotek som är registrerade i <i>Legimus</i>	2016	2015	2014
Folkbibliotek	800	789	774
Skolbibliotek	2 327	2 220	2 071
Sjukhusbibliotek	65	64	65
Högskolebibliotek	131	142	139
Summa	3 323	3 215	3 049
Antalet bibliotek som laddat ner från <i>Legimus</i>	2016	2015	2014
Folkbibliotek	69	60	86
Skolbibliotek	122	112	168
Sjukhusbibliotek	3	5	4
Högskolebibliotek	10	5	4
Summa	204	182	262
Antal registrerade användare i <i>Legimus</i> och som registrerats via det egna biblioteket	2016	2015	2014
Folkbibliotek	50 600	50 422	35 909
Skolbibliotek	34 216	29 913	18 527
Sjukhusbibliotek	79	62	50
Högskolebibliotek	9 558	13 020	10 816
Summa	94 453	93 417	65 302
Antal registrerade användare som laddat ner* via <i>Legimus</i>	2016	2015	2014
Folkbibliotek	33 734	26 532	18 912
Skolbibliotek	19 549	13 926	8 409
Sjukhusbibliotek	46	40	28
Högskolebibliotek	6 592	5 128	4 197
Summa	59 921	45 626	31 546

*Antal användare som har laddat ner minst en talbok via *Legimus* under 2016

Källa: NDS statistikverktyg

28 NDS statistikverktyg

29 Tabell 22

Kommentar till tabellen

Under 2016 gallrades totalt 26 239 användare som inte använt sitt konto på tre år, totalt 30 638 nya konton skapades.

99
Utan Legimus skulle
jag inte läsa något.”

Gustav Jerse, elev högstadiet
Läsliv 4/2016

Tabell 10. Antal exemplar försålda talböcker

	2016	2015	2014
Till privatpersoner	51	74	42
Till bibliotek, BTJ	6 401	6 345	8 377
Till bibliotek, Inläsningstjänst AB	0	1	5
Summa	6 452	6 420	8 424

Källa: Underlag från BTJ och Inläsningstjänst AB

Kommentar till tabellen

MTM tillhandahåller talböcker till försäljning via en återförsäljare, BTJ, som laddar ner exemplar från legimus.se och säljer dem till biblioteken. BTJ säljer även till privatpersoner. Försäljningen minskar då både bibliotek och användare själva kan ladda ner titlar via legimus.se.

Punktskriftsböcker

Både antalet punktskriftsanvändare och antalet lån ökar, myndigheten bedömer att ökningen beror på den ökade service som envägslånen innebär. Envägslån innebär att ett exemplar av titeln skickas till användaren och när boken är färdigläst återvinns den.

Beståndet av punktskriftsböcker ökade under året med 1 182 (944) titlar³⁰ och uppgick vid årsskiftet till drygt 18 800 titlar³¹. Böckerna produceras i olika format och distribueras till användarna via MTM:s punktskriftsutlåning, via folk- och skolbibliotek och genom envägslån. Totalt har 18 001 (17 660) volymer lånats ut, 94 procent av dessa lånades ut som envägslån. MTM lånade ut till 591 (584) användare samt till ett stort antal folk- och skolbibliotek som förmedlar punktskriftsböcker. MTM tillhandahåller även punktskriftsböcker till försäljning.

Tabell 11. Antal utlånade och försålda punktskriftsböcker samt punktskriftsanvändare

	2016	2015	2014
Utlånade volymer	18 001	17 660	16 380
- varav barnböcker	3 007	3 089	3 113
Försålda exemplar	286	369	327
Antal punktskriftsanvändare	591	584	543

Källa: Mikromarc

Kommentar till tabellen

MTM har lånat ut 18 001 volymer till 591 punktskriftsanvändare och ett stort antal skol- och folkbibliotek som förmedlar punktskriftsböcker. Utlåningen har ökat med två procent. Envägslånen står för 94 procent av den totala utlåningen. Den ökade utlåningen kan bero på den utökade service som envägslånen innebär. Antalet användare har under året ökat något. Ett samarbete med landets syncentraler och SPSM bidrar till att punktskriftsanvändare får kännedom om möjligheten att låna punktskriftsböcker från MTM.

Myndigheten ska främja tillgången till punktskrift och taktilt illustrerade böcker för barn med funktionsnedsättning

Taktilt illustrerade böcker för barn med funktionsnedsättning

Tabell 12. Bestånd, taktila bilderböcker

	2016	2015	2014
Bestånd, taktila bilderböcker	87	84	81
Försålda exemplar, antal	215	254	208

Källa: Mikromarc

30 Tabell 5 och tabell 13

31 Mikromarc

Kommentar till tabellen

Tre nya taktila bilderböcker för barn med funktionsnedsättning har producerats i collageteknik. En av dessa, *Hundralappen*, har producerats i samarbete med Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek, NLB. Samproduktion av taktila bilderböcker innebär att produktionskostnaden minskar. Två titlar, *Petter och hans 4 getter* samt *Hej och hå kläder på*, har framställts med tecken som stöd.

Främja teckenspråkig litteratur

MTM tillgängliggör teckenspråkig litteratur producerad av SPSM, i form av filmer i legimus.se. Utbudet omfattar 151 titlar³² och består främst av barn- och ungdomsböcker. Antalet lån av teckenspråkig litteratur via legimus.se uppgick 2016 till 39 stycken³³.

MTM ska främja teckenspråkig litteratur

Medier utbildning

Prestationen *Medier utbildning* omfattar produkter och tjänster som myndigheten erbjuder och som används av studerande vid högskola och universitet.

Kvalitativa aspekter

För verksamheten *Medier utbildning* definieras de kvalitativa aspekterna för en ökad användarnytta med det kvalitativa utbud av tillgänglig litteratur som varje år tillförs beståndet. Vidare utifrån den servicenivå som ökat utbud och ökad samtidig tillgång till produkterna ger.

Ingen student med läsnedsättning ska behöva vänta på sin kurslitteratur. MTM har infört ett styrsystem som har medfört effektiviserade produktions- och distributionsprocesser. Detta har lett till att kötiden förkortats med sex dagar³⁴ för kurslitteratur som talbok jämfört med motsvarande period 2015.

Produktion sker antingen på förslag från studenterna eller genom urval av nyutgiven kurslitteratur. 2014 och 2015 samarbetade MTM med lärosätena för att identifiera och förproducera titlar till kurser. Satsningen resulterade i att det under 2016 producerades färre titlar, då de redan fanns i *Legimus* när kurserna startade. Utlåningen under perioden har ökat med 34 procent³⁵.

MTM har ett samarbete med Myndigheten för yrkeshögskolan, MYH, där MTM producerar tillgänglig litteratur för studerande på de utbildningar som MYH administrerar. 2016 inleddes även ett samarbete med folkhögskolor. Produktionen bekostas av skolorna och böckerna finns tillgängliga för lån i legimus.se. Samarbetet har resulterat i 31 (23) titlar³⁶.

MTM ska förse högstestuderande personer som har en funktionsnedsättning i form av läsnedsättning med sådana exemplar av kurslitteratur som de behöver för att kunna ta del av litteraturen

32 NDS statistikverktyg

33 NDS statistikverktyg

34 Dynamics AX

35 Mikromarc samt NDS statistikverktyg

36 Dynamics AX

Produktion och förvärv

MTM producerar och förvärvar talböcker (både svenska och utländska), och punktskriftsböcker för högstestuderande med läsnedsättning. Under året har det lett till en ökning av tillgången till tillgänglig litteratur för studenterna.

Tabell 13. Antal producerade och förvärvade titlar, *Medier utbildning*

	2016	2015	2014
Produktion talböcker	1 438	1 723	1 618
Produktion punktskriftsböcker	28	21	37
Produktion e-textböcker	52	44	87
Förvärv talböcker	160	234	253
Summa produktion och förvärv	1 678	2 022	1 995

Källa: Dynamics AX

Kommentar till tabellen

Produktionen av talböcker har minskat på grund av att MTM under åren 2014 och 2015 i samverkan med lärosätena har förproducerat titlar till kurser. Även förvärven från högskolorna minskar, då högskolorna väljer att använda andra hjälpmedel än inläsning för mindre omfattande material, exempelvis kompendier.

Jag har dyslexi.
I mitt jobb som
förskolelärare ser
de det till och med
som en styrka. Jag
som har gjort den här
resan kan ha större
förståelse för barn
som har det svårt.”

Madelene Lindberg Ales,
Läsliv 1/2016

Utlåning

Tabell 14. Antal fysiska lån och nedladdningar

	2016	2015	2014
Fysiska lån, direkt från MTM	-	299	400
Antal nedladdningar via högskolebibliotek	568	869	1 266
Antal nedladdningar, studenter vid högskolebibliotek	112 561	84 224	59 364
Summa	113 129	85 392	61 030

Källa: Mikromarc, NDS statistikverktyg

Kommentar till tabellen

Från 2016 har MTM upphört med den fysiska utlåningen. Bland användarna som är registrerade via högskolebibliotek har antalet nedladdningar via Legimus ökat med 34 procent.

Utveckling

Prestationen *Utveckling* omfattar den verksamhet som resulterar i utveckling och vidareutveckling av produkter och tjänster och som kommer målgruppen tillgodo.

Kvalitativa aspekter

Verksamheten *Utveckling* resulterar i nya och förbättrade produkter och tjänster som myndigheten bedömer får positiva effekter för användarna. Arbetet sker i samverkan med användare och leverantörer. Verksamheten syftar till ökad tillgänglighet och ökad valfrihet i användningen av produkter och tjänster. Genom att också främja forskning kring tillgängliga medier och MTM:s målgrupper, kan nya produkter och tjänster i än högre grad komma användarna till godo.

Utifrån användarnas behov har MTM fortsatt samarbetet med leverantörer och tillverkare för att vidareutveckla de olika konsumtionslösningar som stöder läsning av talböcker och taltidningar. Exempelvis har ett pilotprojekt genomförts där användarnas medverkan varit avgörande för utvecklingen av en prototyp till en app för taltidningar.

I projektet *Talboken kommer till taltidningsprenumeranter*, där distributionsmodellen för taltidningar utvidgas för att tillgängliggöra talböcker via internet till it-ovana användare, har de första biblioteken under året kunnat erbjuda tjänsten till användare som läser både taltidningar och talböcker.

MTM har under 2016 upphandlat en ny leverantör av talsyntes i syfte att ge användarna en bättre lyssningsupplevelse, både när det gäller förproducerat syntetiskt tal och syntetiskt tal som produceras i användarens utrustning, till exempel i appen Legimus. MTM:s nya röster är den brittiska rösten *William* samt en ny svensk röst, *Ylva*, som utvecklats i samarbete mellan MTM och leverantören.

MTM ska främja och bevaka teknikutvecklingen av nya medier för att öka tillgängligheten till litterära verk och dagstidningar för personer med funktionsnedsättning

Uppdrag till MTM att samordna distribution av läns- och kommunaltidningar med den befintliga taltidningstjänsten

Uppdrag att samordna distribution av läns- och kommunaltidningar

I november 2015 fick MTM i uppdrag³⁷ att genomföra ett projekt för att påbörja samordning av distributionen för läns- och kommunaltidningar med den befintliga taltidningstjänsten. 30 läns- och kommunaltidningar kan nu erbjuda sina prenumeranter tidningen via taltidningstjänsten. Uppdraget redovisades³⁸ till Näringsdepartementet i december 2016.

Myndigheten har till uppgift att förbättra tillgången till innehållet i dagstidningar för personer med en funktionsnedsättning som gör att de inte kan ta del av en vanlig dagstidning

Dagstidningar

Prestationen *Dagstidningar* omfattar dagstidningar som myndigheten i samverkan med tidningsföretagen årligen producerar, tillgängliggör och distribuerar som taltidning samt det användarstöd myndigheten tillhandahåller.

Kvalitativa aspekter

Verksamheten *Dagstidningar* resulterar i en ökad användarnytta genom att varje år tillgängliggöra ett brett utbud av dagstidningar samt tillhandahålla den servicenivå som ett brett utbud och förbättrade tjänster ger. Utbudet har ökat med fyra nya tidningstitlar.

De kvalitativa aspekterna utgår huvudsakligen från den utveckling som sker inom taltidningsområdet. Utveckling av produktionssättet för att hantera material i pdf-format innebär en förbättrad hantering av familjesidorna, sommarföljetonger och material från externa källor.

Tack vare taltidningen kan jag följa med i samhällsdebatten precis som när jag kunde se"

Bo Lanesjö, 79, läser sin dagstidning som taltidning

37 Regeringsbeslut III 2 N2015/06720/ITP

38 MTM2015/657

Dagstidningar och kostnader

Taltidningar produceras med talsyntes och distribueras via internet. Det ger användaren möjlighet att prenumerera på valfri dagstidning oavsett var man befinner sig, läsa all redaktionell text i tidningen samt använda utrustning som passar individens egna behov. Taltidningsnämnden, TTN, beslutar om stöd för utgivning av taltidningar i enlighet med förordningen (2013:9) om taltidningar och mottagarutrustning. MTM ansvarar för produktion och distribution, vilket sköts via upphandlade leverantörer och är en kostnadseffektiv lösning.

Prenumeranterna kan, vid behov, erhålla kostnadsfri mottagarutrustning. MTM ansvarar för upphandling, fördelning och vidareutveckling av de mottagare som behövs för att prenumeranterna ska kunna lyssna på taltidningen.

Tabell 15.* Kostnader för taltidningsverksamheten exklusive OH-kostnader, tkr

	2016	2015	2014
Taltidningsverksamhet	35 630	34 250	44 139
- varav inköp mottagarutrustning	0	0	210
Bidrag till taltidningsföretag	9 238	10 338	31 942
Summa exklusive utbyte av mottagarutrustning	44 868	44 588	75 871
Summa inklusive utbyte av mottagarutrustning	44 868	44 588	76 081

Källa: Agresso

*För 2016 har tabellen gjorts om och endast relevanta beräkningar för tidigare år finns med.

Kostnadsutvecklingen kan också kopplas till kostnad per prenumerant.

Tabell 16. Kostnader per prenumerant, tkr

	2016	2015	2014
Talsyntestidningar (RATS)*	-	-	9,8
Taltidningar med text	10,1	8,9	10,9
Summa	10,1	8,9***	10,8**

Källa: Agresso, underlag från tidningsföretag

*Talsyntestidningar (RATS) utvecklades under 2015, kostnad per prenumeration kan därför inte beräknas för dessa

**Summa för 2014 beräknad på kostnader för RATS-tidningar samt taltidningar med text

***Från och med 2015 beräknas summan på kostnader för taltidningar med text

MTM ska via tillgängliga medier och i lämpligt format erbjuda personer med synnedsättning kompletterande samhällsinformation i syfte att ge dem jämlika förutsättningar att följa utvecklingen i samhället

Kommentar till tabellen

Kostnaden per prenumerant har ökat från 2015 trots att kostnaderna för taltidningsverksamheten har minskat, vilket beror på att antalet prenumeranter har minskat³⁹.

Individuell service

Prestationen *Individuell service* omfattar produkter och tjänster som erbjuds personer med synnedsättning.

Kvalitativa aspekter

Individuell service är verksamhet som genom hög personlig servicenivå bidrar till att målgruppen ges jämlika förutsättningar, exempelvis *Utskrivningstjänsten* och *Lästjänsten via fax*. *Punktkassen* och *Punktväskan* samt spel och almanackor som anpassas efter målgruppens behov ingår i den individuella servicen, syftet med dessa produkter är att skapa möjlighet till ökad delaktighet i samhället.

Möjligheten för punktskriftläsande barn att tidigt komma i kontakt med bokstäver, text och böcker är ofta begränsad, eftersom tillgången på punktskrift i omgivningen är liten. Via syncentralerna förmedlas *Punktkassen* och *Punktväskan* till familjer där ett barn förväntas bli punktskriftsanvändare. Materialet är riktat till barn i förskoleålder och ska inspirera till läsning och lek där färdigheter används som behövs för punktläsning. Punktskriftsläsande barn i åldrarna 5–12 år kan vara medlemmar i *Punktklubben* och får då paket med böcker, enkla texter och andra läsinspirerande saker.

Punktskriftsalmanackor och sällskapsspel tillgängliggörs och säljs via återförsäljare. Via *Punktskriftstjänsten* kan man prenumerera på *Melodikryssets* kryssruta i punktskriftsformat.

Tabell 17. Antal producerade artiklar

	2016	2015	2014
Almanackor i fem olika format	500	545	545
Synanpassade kortlekar	280	210	170
Sällskapsspel	215	130	40
Summa	995	885	755

Källa: Agresso, CRM, e-postbeställningar samt telefonbeställningar

Kommentarer till tabellen

Vissa artiklar tillverkas endast vid behov. Efterfrågan på almanackor i punktskrift minskar, medan efterfrågan på spelkort med punktskrift ökar.

39 Tabell 21

Tabell 18. Antal prenumeranter och levererade produkter

	2016	2015	2014
Lästjänsten via fax*	37	45	56
Punktkassen	18	29	9
Punktväskan	20	27	5
Punktklubben	25	27	33
Melodikrysset	39	38	36

Källa: Agresso, CRM, e-post och telefonbeställningar

*Antalet aktiva prenumeranter 2016 är 11 (19) stycken

Kommentar till tabellen

Det är fortsatt minskad efterfrågan på Lästjänsten via fax. Idag finns alternativa sätt, exempelvis att skanna in material och låta en talsyntes på datorn läsa upp texten. Lästjänsten via fax kräver också fast telefonabonnemang. Inga nya prenumeranter tas emot i Lästjänsten via fax från och med januari 2015.

Punktskriftstjänsten är en individuell service för personer med dövblindhet och personer med synnedsättning. Personer med synnedsättning kan beställa maximalt 1 500 originalsidor per person och år. Personer med dövblindhet har inga begränsningar i antalet sidor. Användaren kan skicka in privat material för att få det översatt till punktskrift. MTM bedömer att användarna i målgruppen blir mer och mer it-vana och själva söker information och skannar sitt material, vilket gör att behovet av tjänsten minskar. Det finns möjlighet att prenumerera på innehållsförteckningen ur några tidningar och tidskrifter, för att sedan beställa de artiklar man vill ha. Denna tjänst minskar, troligen till följd av att MTM erbjuder fler tidskrifter i sin helhet med ett prenumerationsförfarande, vilket går att utläsa i både ärende- och användarstatistik. Alla utskrifter är kostnadsfria.

Tabell 19. Antal ärenden och registrerade användare till Punktskriftstjänsten

	2016	2015	2014
Antal ärenden	1 820	2 098	3 236
Antal registrerade användare	203	274	269

Källa: Accessdatabas DUT samt CRM-system

Kommentarer till tabellen

Antalet ärenden fortsätter att minska och är relaterad till möjligheten till prenumerationer samt att användarna inte har samma behov av utskrifter. Under året har ärendehanteringssystemet bytts ut, i samband med det gallrades inaktiva användare.

Punktskriftstjänsten hade under året 39 (92) aktiva beställare⁴⁰, av dessa är sex (12) dövblinda punktskriftsanvändare.

Tidskrifter

Prestationen *Tidskrifter* omfattar de produkter och tjänster som erbjuds personer med synnedsättning, samt stöd till de kulturtidskrifter som själva tillgängliggör sin tidskrift.

MTM ska via tillgängliga medier och i lämpligt format erbjuda personer med synnedsättning kompletterande samhällsinformation i syfte att ge dem jämlika förutsättningar att följa utvecklingen i samhället

Kvalitativa aspekter

För verksamheten *Tidskrifter* definieras de kvalitativa aspekterna för en ökad användarnytta med det kvalitativa utbud av tidskrifter som varje år tillgängliggörs samt även utifrån den servicenivå som ett ökat utbud och förbättrade tjänster ger.

Den lättlästa nyhetstidningen *8 Sidor* blev 2016 tillgänglig även i punktskrift. Med tanke på den begränsade målgruppen blev gensvaret överraskande stort. För att möta målgruppens behov ges den ut med både normalt och dubbelt radavstånd. Det senare passar även en ovan läsare, vilket gör tidningen lättläst ur mer än en aspekt.

MTM har tagit fram ett bokstavspaket med magnetplatta för att underlätta för den som vill lösa korsord, sudoku och annat i tidskriften *Knep & Knåp* i punktskrift. Punktskriftsanvändaren kan på så sätt lösa klurigheterna i tidningen utan att vare sig hålla allt i minnet eller använda den, i korsordssammanhang, svårmanövrerade regletten⁴¹.

Tabell 20. Antal tidskrifter och prenumerationer

	2016	2015	2014
Två taltidningstitlar för barn	107	115	118
Tre taltidningstitlar för vuxna	500	544	610
Punktskriftstidning för barn	17	18	19
Två punktskriftstidningar för vuxna	138	140	211
Tio tidskrifter överförda i sin helhet till punktskrift, för vuxna	161	181	149
<i>Kamratposten</i> och <i>Knep & Knåp</i> , punktskrift i urval	26	29	-
<i>8 Sidor</i> *	33	-	-
Summa	982	1 027	1 107

Källa: Agresso

*ny från november 2016

Kommentarer till redovisningen

Många prenumeranter av tidningar för vuxna tillhör den äldre generationen. Uppsägning av prenumeration sker ofta med hänvisning till hög ålder. Efterfrågan av tidningar för vuxna minskar generellt, men nya prenumeranter tillkommer.

41 Reglett med stift är ett anteckningsverktyg för punktskrift

Stöd för inlästa kulturtidskrifter

MTM administrerar ett stöd för inläsning och redigering av kulturtidskrifter. Under 2016 har tio kulturtidskrifter erhållit 440 tkr⁴² i stöd.

MTM ska göra kulturtidskrifter tillgängliga för personer med funktionsnedsättning

Kunskapscentrum

MTM har till uppgift att utveckla verksamheten på vetenskaplig grund med utgångspunkt i användarnas behov, i syfte att utveckla och öka tillgången till litteratur, nyheter och information för personer med funktionsnedsättning. I detta arbete är läsombuden, förmedlarna och andra samarbetspartners, liksom användare och intresseorganisationer, viktiga aktörer och ambassadörer. MTM:s Brukarråd och referensgrupper utgör ett viktigt och värdefullt stöd i uppdraget att MTM ska vara ett nationellt kunskapscentrum.

Med stöd av MTM:s vetenskapliga råd samlas, analyseras och sprids forskning om sådant som ligger i linje med MTM:s verksamhet och som i förlängningen kan användas i praktisk tillämpning.

MTM bevakar systematiskt den tekniska utvecklingen inom sitt verksamhetsområde, exempelvis genom deltagande i standardiseringsorganisationer, DAISY Consortium och IFLA⁴³.

Myndigheten ska vara ett nationellt kunskapscentrum för tillgängliga medier. Myndigheten ska sammanställa och sprida information om tillgängliga medier och deras målgrupp

Punktskriftsnämnden

Punktskriftsnämnden har 12 medlemmar (nio ledamöter och tre ersättare), som representerar organisationer, myndigheter och institutioner inom punktskriftsområdet. Punktskriftsnämnden har under året haft fyra sammanträden.

För att underlätta samverkan mellan institutioner och organisationer som kommer i kontakt med punktskriftsläsande barn har nämnden organiserat två arbetsgrupper, en arbetsgrupp för inläsning och läsning av punktskrift samt en för matematikundervisning.

I nämndens regi har en modern font för punktskrift med åtta punkter skapats, vilken har stöd för punktskriftsmönster i *Unicode*⁴⁴.

Punktskriftsnämnden är medlem i Standardiseringen i Sverige, SIS, och deltar i den tekniska kommittén för hjälpmedelsstandardisering, SIS/TK 344.

Inom MTM finns en nämnd för punktskrift och taktilläsning, punktskriftsnämnden. Punktskriftsnämnden har till uppgift att främja och utveckla taktilläsning och punktskrift som skriftspråk för synskadade

Nämnden ska särskilt utarbeta riktlinjer för den svenska punktskriften

I nämndens skriftserie publicerades riktlinjer för svensk punktskrift och framställning av taktilla bilder.

Skriften *Syntolkning: forskning och praktik* har publicerats i MTM:s rapportserie. Nämnden har också initierat att Certec vid Lunds universitet har gjort två rapporter som uppdrag för SPSM: *3D-skrivarnas möjligheter och begränsningar*, *Riktlinjer och idéer för pedagogiskt material för elever med synnedsättning*, samt *Att göra läraprover tillgängliga för barn med synnedsättning*.

42 Agresso

43 International Federation of Library Associations and Institutions

44 Unicode är en industristandard som låter datorer hantera text skriven i världens alla skriftsystem

Inom myndigheten finns ett rådgivande organ som benämns vetenskapligt råd. Det rådgivande organet ska verka för att myndigheten bevakar och sprider relevant forskning om lättläst litteratur och nyhetsförmedling och om övriga tillgängliga medier och deras målgrupper

Inom myndigheten finns ett rådgivande organ som benämns brukarråd. Det rådgivande organet ska främja kontakter med målgrupper, intresseorganisationer och förmedlare och bistå myndigheten i frågor som rör det nationella kunskapscentret

Inom myndigheten finns ett särskilt beslutsorgan för radio- och kassettidningar och andra taltidningar, taltidningsnämnden. Nämnden har de uppgifter som följer av förordningen (2013:9) om taltidningar och mottagarutrustning

Nämnden ska medverka till internationellt samarbete inom området

Nämnden har arrangerat en konferens i Stockholm för punktskriftsnämnderna i de nordiska länderna. De årligt återkommande nordiska konferenserna är värdefulla för kunskapsutbyte.

Punktskriftsnämnden har initierat konferensen *Tactile Reading 2017*⁴⁵, ett samarbetsprojekt mellan MTM och SPSM.

Vetenskapligt råd

Vetenskapliga rådet består av myndighetschefen, som är ordförande, samt nio ledamöter knutna till discipliner som på olika sätt berör myndighetens verksamhetsområden och målgrupp.

MTM:s vetenskapliga råd har haft tre möten under året, där ledamöterna bland annat har presenterat sin forskning. Dessutom har det påbörjats ett arbete med att ta fram en kunskapsöversikt på området tillgängliga medier. För att få mer kunskap om bland annat målgruppernas storlek medverkade MTM under 2016 med frågor i den riksomfattande SOM-undersökningen.

Brukarråd

Rådet består av myndighetschefen, som är ordförande och nio ledamöter som representerar målgruppen samt förmedlare. Brukarrådet har haft tre möten under 2016. MTM och de deltagande organisationerna har inlett ett fördjupat arbete utifrån de olika medlemsgruppernas behov och användning av MTM:s produkter och tjänster.

Taltidningsnämnden

Taltidningsnämnden utses av regeringen och har nio ledamöter. Nämnden har under året haft sex sammanträden.

Taltidningsnämnden har till uppgift att genom informationsinsatser försöka få tidningsföretag att starta utgivning av taltidningar

MTM genomförde ett antal insatser under 2016 för att befästa och förankra taltidningen som ett viktigt och, ur demokrati- och tillgänglighetsperspektiv, ständigt aktuellt medium. Myndigheten var en av huvudsponsorerna på mediedagarna i Göteborg, *Meg16*, där flera seminarier genomfördes, bland annat en paneldebatt om taltidningen som demokratiskt verktyg.

MTM har lanserat en supportwebb⁴⁶ som vänder sig både till tidningsföretag som redan ger ut taltidningar och till presumtiva taltidningsutgivare. På webbplatsen finns information om taltidningar, marknadsföringsmaterial som tidningarna kan använda sig av samt stöd för tidningsföretagens kundtjänst.

45 <http://www.mtm.se/en/tactilereading2017/>

46 <http://mtm.se/Taltidningsnamnden/stod-marknadsforing/>

Region Värmland och MTM bedrev under 2016 ett projekt som bland annat syftade till att utarbeta metoder för hantering av taltidningar på Värmlands folkbibliotek. Metodiken ska kunna appliceras på samtliga folkbibliotek i Sverige.

I samverkan med ett antal tidningskoncerner har taltidningsnämnden bedrivit projekt i syfte att sprida information om taltidningar, öka antalet taltidningsprenumeranter och få mer kunskap om behoven hos en utökad målgrupp.

Utbudet har ökat med fyra nya taltidningar under 2016.

Nämnden ska verka för att prenumeranter på taltidningar får utbildning och sådant stöd som underlättar för dem att tillgodogöra sig tidningarna och att sköta den tekniska utrustning som behövs för mottagningen

Innehållet i taltidningen är i princip detsamma som i dagstidningen. Prenumeranten kan välja mellan tre versioner av taltidningen: fullängds-, kort- eller profiltidning. Profiltidningen formas utifrån individuella val så att något eller några avsnitt av tidningen läses först.

MTM har en process för att underlätta och stödja tidningsläsarna. En behovsprövning görs av varje ny prenumerant för att fastställa vilket sätt att läsa taltidningen som passar bäst: via appen Legimus, via e-post eller med daisyspelare med internetuppkoppling. De flesta prenumeranter, 85 procent, väljer att läsa med en daisyspelare. Om en sådan är aktuell, introduceras utrustning och taltidning vid personliga hembesök. Därefter har prenumeranten möjlighet att kontakta supportfunktionen *Taltidningshjälpen*. Användare av appen Legimus kan få stöd från MTM.

För de prenumeranter som valt att behålla RATS-mobilen⁴⁷ för att läsa taltidningen finns en särskild supportfunktion.

Nämnden ska följa och analysera utvecklingen av verksamheten med utgivning av taltidningar

Under 2016 kom sammanlagt 122 (113) dagstidningar ut som taltidningar. Fyra helt nya taltidningar med text startade under året. Resterande ökning, fem tidningar, beror på att basen för beräkning ändrats till att omfatta även de editionstitlar som finns i produktionssystemet, för att ge en mer korrekt bild av vilka tidningstitlar som finns tillgängliga för prenumeranterna.

Taltidningarna täcker i det närmaste hela landet och mer än hälften av landets alla dagstidningar ges ut som taltidning. Taltidningsnämnden följer kontinuerligt prenumerantutvecklingen genom att inhämta uppgifter om antalet prenumeranter från tidningsföretagen. Resultatet sammanställs kvartalsvis i nämndens statistikrapporter.

Av tabell 21 framgår att antalet prenumeranter fortsatt att minska mellan 2015 och 2016. Nya prenumeranter strömmar till kontinuerligt, men då uppsägningarna samtidigt är stora, och många prenumeranter har en hög medelålder, är nettoförändringen fortsatt negativ under 2016.

47 En RATS-mobil är en särskild mobiltelefon där användaren kan lyssna på sin taltidning. RATS-taltidningarna upphörde i samband med teknikskiftet, men tidigare prenumeranter har erbjudits möjlighet att fortsätta använda detta konsumtionsformat.

Tabell 21. Antal tidningar och prenumeranter*

	2016	2015	2014
Antal tidningar	122	113	109
Antal prenumeranter	4 440	4 644	5 013
- varav kvinnor	1 910	2 029	2 193
- varav män	2 150	2 290	2 467
- varav övriga	380	325	353

Källa: Statistik från tidningsföretagen

*Tabellen är ny för 2016 och anger utvecklingen över tid

Kommentar till tabellen

Prenumerantstatistiken för taltidningar är uppdelad på kvinnor och män och visar till stora delar på en jämn fördelning mellan könen. Flera tidningar rapporterar samtidigt en viss osäkerhet i den könsuppdelade statistiken, vilket bland annat beror på att en prenumeration kan användas av flera personer i hushållet. En viss andel av prenumerationerna innehas av institutioner, dessa har ökat med 17 procent under 2016. Fyra nya taltidningar startades under 2016. För att ge en mer korrekt bild av vilka tidningstitlar som finns tillgängliga för prenumeration har basen för beräkningen av tidningstitlar ändrats från 2015. Fem av det ökade antalet tidningar är editionstitlar.

Utveckling av prenumerationspriset

I förordningen (2013:9) om taltidningar och mottagarutrustning finns ingen reglering av priset på taltidningen, vilket var fallet i den tidigare förordningen. Taltidningsnämnden har undersökt utvecklingen av prenumerationspriset genom att hämta in uppgifter om priset på papperstidningen respektive taltidningen samt undersökt om det förekommit några kampanjpriser på taltidningen.

Av totalt 111 tidningar i undersökningen hade 72 tidningar samma pris på papperstidningen som taltidningen. Hos 39 tidningar förekom någon form av rabatt på taltidningen. För 36 av dessa är priset ungefär tio procent av priset om man prenumererar på båda versionerna. Slutsatsen av undersökningen är att tidningsföretagen i stort sett har behållit den tidigare reglerade prismodellen.

MTM ska integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv i sin verksamhet

Övrig återrapportering

I detta avsnitt redovisas myndighetens arbete med jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv. Här redovisas även myndighetens kommunikationsverksamhet och samverkan samt myndighetens arbete inom *Agenda 2030*.

Jämställdhets, mångfalds-och barnperspektiv

Jämställdhet

Under året har ett arbete inletts med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i myndighetens verksamhet. Kontakt har tagits med andra myndigheter som har ett särskilt regeringsuppdrag att integrera ett jämställdhetsperspektiv, för att få information om hur ett jämställdhetsperspektiv ska integreras i MTM:s verksamhet.

Språklig mångfald

MTM har fortsatt utveckla beståndet av talböcker på andra språk än svenska genom att producera på bland annat dari, persiska, somali, sorani och ungerska. Produktionen av talböcker på andra språk än svenska ökade med 38 procent⁴⁸ jämfört med 2015. Ett samarbete med de nordiska länderna resulterade i 12 nya titlar på arabiska, både barn- och vuxentitlar. MTM ingår i TIGAR-projektet⁴⁹ och har via det laddat ner totalt 73 böcker, främst på engelska. Från Celia, MTM:s systerbibliotek i Finland, förvärvades 246 talböcker, främst på finska.

Barn- och ungdomsperspektiv

MTM:s barn- och ungdomsstrategi för 2015–2017 fokuserar på delaktighet, läsfrämjande och implementering av barnperspektiv i alla delar av myndighetens verksamhet.

Under 2016 har antalet besök på legimus.se/barn ökat med 25 procent⁵⁰. Detta kan ses som resultatet av arbetet med boktips, artiklar, tävlingar och barnens egna topplistor. I oktober startades instagramkontot *legimus_ung* för att nå ut till fler unga användare i syfte att locka till läsning.

För att höja kunskapsnivån om punktskriftens betydelse som skriftspråk för barn med synnedsättning har punktskrift lyfts fram på mässor och konferenser under året. Läsfrämjande insatser har gjorts för barn som läser punktskrift. I samarbete med Stockholms syncentraler har det gjorts en informationsinsats för taltidningen *Popcorn*, som vänder sig till barn med synnedsättning.

Tabell 22. Antal barn och unga registrerade användare av *Egen nedladdning*

	2016	2015	2014
Antal personer under 18 år	51 797	46 290	35 217

Källa: NDS statistikverktyg

Kommentar till tabellen

MTM gallrade 8 691 konton för användare under 18 år på grund av inaktivitet. Under året har normal registervård utförts. Totalt skapades 19 763 nya konton⁵¹ för användare under 18 år.

48 Dynamics AX

49 Trusted Intermediary Global Accessible Resources

50 Google Analytics

51 NDS statistikverktyg

MTM ska inom sitt verksamhetsområde lämna information och råd till bibliotek och organisationer

Kommunikationsverksamhet

MTM:s kommunikationsinsatser riktar sig till användare, förmedlare och omvärld. Syftet med insatserna är att stötta bibliotek, skola, omsorg, organisationer och omvärld i arbetet att nå fler inom målgruppen. Under 2016 har MTM genomfört föreläsningar, konferenser och studiedagar och också varit representerad på flera mässor. Myndigheten producerar tidskrifter, trycksaker, filmer, webinarier och informationsmaterial.

I syfte att fler ska känna till MTM:s verksamhet och få en tydlig och enhetlig bild av myndigheten, inleddes i slutet av 2016 ett arbete med bred marknadsföring främst riktad till användare och anhöriga samt förmedlare.

MTM:s webbplatser

Förutom *Legimus* har MTM webbplatsen mtm.se. Under 2016 integrerades webbplatsen lattelast.se med mtm.se. Antalet besök och besökare på mtm.se har ökat med cirka 80 procent under 2016. Webbplatsen hade under året 188 079 besök, 108 855 unika besökare och 526 081 sidvisningar. Ökningen beror till stor del på integrationen av lattelast.se.

Tidskrifter, nyhetsbrev och filmer

MTM har fyra tidskrifter, *Läsliv*, *Vi punktskriftsläsare*, *Läsombudet* samt *Boktidningen Lättläst*. Tidskrifterna informerar om myndighetens verksamhet samt rapporterar om vår omvärld.

Läsliv utkommer med fyra nummer per år och vänder sig till personal på skolor, bibliotek, organisationer och inom omsorg samt till en intresserad allmänhet. *Läsliv* har cirka 9 500 prenumeranter av den tryckta tidskriften, 250 prenumeranter får tidskriften inläst som taltidning med text.

Vi punktskriftsläsare ges ut av MTM och Punktskriftsnämnden i samarbete och utkommer med två nummer per år. Tidskriften riktar sig till punktskriftsanvändare och deras omvärld. Tidskriften har 416 punktskriftsprenumeranter samt 129 prenumeranter som läser den i tryckt version.

Läsombudet utkommer med fyra nummer per år och skickas till cirka 5 700 läsombud. Den vänder sig till omsorgspersonal och andra som ger läs-stöd till personer som har svårt att läsa själva.

Boktidningen Lättläst omfattar LL-förlagets lättlästa produkter. Den utkommer med två nummer per år och når både användare och förmedlare i en genomsnittlig upplaga om cirka 32 000 exemplar.

MTM:s digitala nyhetsbrev når varje månad 7 600 prenumeranter. Prenumeranter är bland annat medlemmar i Svenska Daisykonsortiet, SDK, medlemmar i *Lärarrummet för lättläst*, lärare inom Komvux, SFI, folkhögskola, såröv, gymnasiesärskola, skolbibliotek och LL-förlagets kunder.

Under 2016 producerade MTM en inspirationsfilm till målgruppen barn och ungdom. Under året producerades ett antal filmade boktips och instruktionsfilmer för legimus.se. Filmerna har publicerats på Youtube⁵², Vimeo och i sociala medier.

52 <https://www.youtube.com/user/MTMedier>

Konferenser, föreläsningar, studiedagar och studiebesök

I samverkan med Svensk biblioteksforening, SDK och det internationella DAISY Consortium anordnade MTM den internationella tillgänglighetskonferensen *Take Part – Human Perspectives on Inclusive Publishing* i Stockholm i maj. I konferensen deltog drygt 350 ledamöter från 22 länder. Föreläsningarna från konferensen har publicerats på MTM:s youtubekanal.

MTM deltog på *Bokmässan* i Göteborg. Temat var *Läsning för dina sinnen*. Förutom att visa upp produkter och tjänster anordnades träffar med författare och 8 *Sidors* chefredaktör. MTM genomförde fem seminarier inom huvudprogrammet och sju seminarier på de mindre scenerna.

Myndigheten deltog på ett flertal mässor och utställningar inom områdena vård och omsorg samt skola och bibliotek, bland annat på *Demensdagarna*, *Seniormässan* och FUB-konferensen *Vi blir också äldre*. Myndigheten deltog på *Skolforum* i Stockholm, på *Dysleximässan* i Göteborg samt på mediedagarna *Meg16*.

För att öka kunskapen hos bibliotek, organisationer, skolor och allmänheten om MTM:s produkter och tjänster har MTM presenterat myndighetens arbete både i Sverige och internationellt. MTM har

- föreläst om tillgänglighet i KB:s seminarier *Medielandskap i förändring*
- anordnat fem studiedagar, varav fyra för bibliotekspersonal på folk- samt skolbibliotek och en med fokus på läsombudsverksamhet och läsfrämjande inom omsorgerna
- föreläst på regionala och lokala bibliotekskonferenser i Sverige om MTM:s produkter och tjänster
- genomfört tio webinarier i syfte att utbilda biblioteks- och skolpersonal
- föreläst på högskoleutbildningarna i biblioteks- och informationsvetenskap i Borås, Umeå, Lund och Uppsala
- föreläst på olika pedagogiska konferenser om talböcker och deras användning inom lärande
- informerat och utbildat om MTM:s produkter och tjänster på syncentraler och i SRF-distrikt i landet
- föreläst på två träffar för *Skoldatatek*, anordnade av SPSM
- varit medarrangör och föreläsare vid tio regionala inspirationsdagar för läsombud, högläsare, arbetsgrupper, bibliotekspersonal med flera
- varit medarrangör av *Med alla sinnen* på Skansen – en dag speciellt för besökare med funktionsnedsättning. Arrangerades tillsammans med FUB, Stockholms stad, Studieförbundet Vuxenskolan och Skansen
- varit medarrangör och föreläsare vid regional utbildning för nya läsombud och högläsare i Skaraborg/Västra Götaland
- föreläst om rätten till det skrivna ordet och MTM:s läsombudsverksamhet vid konferenser om läsfrämjande i Jönköpings och Hallands län
- planerat och genomfört en temadag om punktskrift tillsammans med SRF. Där medverkade även SPSM och hjälpmedelsföretaget Insyn.

MTM ska integrera ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete i sin verksamhet. Myndighetens samverkan med myndigheter och andra aktörer ska omfatta det civila samhällets organisationer. Myndigheten ska även sträva efter att samverka med relevanta internationella aktörer

MTM och omvärlden

MTM samverkar med aktörer inom olika sektorer både nationellt och internationellt. Den samverkan som har bedrivits under 2016 bedöms ha strategisk betydelse och har lett till ökad kännedom i omvärlden om MTM:s verksamhet, produkter och tjänster, ökad kunskap inom MTM om målgruppen och användare, samt möjligheter till utvecklat samarbete och samverkan med relevanta aktörer.

MTM har inlett en kartläggning över befintlig samverkan inför en utveckling av möjliga samverkansområden.

Biblioteken

MTM samarbetar med bibliotek inom alla sektorer för att ge service till personer med läsnedsättning eller som behöver utveckla sin läsförmåga. Allt från folkbiblioteksfilialer till universitetsbibliotek erbjuder service till denna målgrupp. Rollerna är olika på nationell, regional och lokal nivå. MTM producerar litteratur i tillgängliga format och utvecklar tjänster för distribution av titlarna. På regional nivå anordnas utbildningar och utvecklingsprojekt i syfte att nå målgruppen. Personal på lokala bibliotek lånar ut, registrerar användare, informerar om och sprider kunskap om servicen till personer med läsnedsättning eller till personer som vill utveckla sin läsförmåga.

Referensgrupper och förmedlare

MTM har fyra referensgrupper: skol-, folk-, universitet-/högskolebibliotek samt en referensgrupp för tillgänglig barnbiblioteksservice. Syftet med referensgrupperna är att förbättra servicen till användarna och att samverka kring myndighetens verksamhetsområden.

Kungliga biblioteket, KB

MTM samverkar med KB på flera sätt och har sedan 2013 ett samverkansavtal. MTM har under året deltagit i KB:s arbete med nationell biblioteksstrategi, dels som deltagare i den övergripande referensgruppen, dels i en myndighetsövergripande grupp kring skolbiblioteksfrågor.

Kulturrådet

MTM för en dialog med Kulturrådet inom olika områden, bland annat läsfrämjande, läsombudsverksamhet och skolbiblioteksfrågor.

MTM bidrar med texter till barn- och ungdomsbokskatalogen, som ges ut av Kulturrådet.

Svensk biblioteksförening

Medarbetare på myndigheten har deltagit i nätverk som administreras av föreningen. Svensk biblioteksförening var också partner till den internationella konferensen *Take Part – Human Perspectives on Inclusive Publishing*.

Svenska Daisykonsortiet, SDK

SDK är medlem i det internationella DAISY Consortium, som leder en världsomspännande teknisk utveckling kring tillgängliga medier. SDK verkar för att sprida information om daisyformatet vad gäller produktion, distribution och användande samt arbetar för att påverka det internationella arbete som bedrivs inom DAISY Consortium för ökad tillgänglighet och samverkan över landsgränserna.

SDK:s medlemmar utgörs av svenska regions- och länsbibliotek, högskole- och universitetsbibliotek, KB samt organisationer i MTM:s omvärld. SDK har under 2016 haft 40 medlemmar. Medlemsavgiften till det internationella konsortiet betalas av SDK:s medlemmar och administreras av SDK:s kansli, som finns på MTM.

SDK:s kansli ansvarar för att samordna konsortiets verksamhet och anordnar en årlig konferens. Årets konferens, *"Det bästa som hänt mig" – tillgängliga medier i praktiken*, arrangerades i december och hade 140 deltagare. I anslutning till konferensen hölls även SDK:s årsmöte.

SDK deltog som medarrangör för den internationella konferensen *Take Part – Human Perspectives on Inclusive Publishing* som arrangerades i Stockholm i maj.

Myndigheter

MTM samarbetar med myndigheter med uppdrag inom funktionshinderspolitiken, främst Myndigheten för delaktighet, MFD, Post- och telestyrelsen, PTS, samt Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM. Inom kulturområdet samarbetar MTM med Kulturrådet, Institutet för språk och folkminnen samt KB.

Via *Legimus* distribuerar MTM en mindre del av de läromedel som SPSM tillgängliggör för elever i grundskola och gymnasium.

MTM har ett samverkansavtal med Statens medieråd och Myndigheten för press, radio och tv, inom områdena barn och unga, omvärldsbevakning och tillgänglighet. Nätverken arbetar med informationsspridning och kompetensutveckling för samtliga medarbetare genom att anordna seminarier kring aktuella teman. Under 2016 hölls två seminarier: ett seminarium om barnrättighetsutredningen och ett halvdagsseminarium med temat *Rörliga bilder i den nya digitala världen*.

MTM deltar i ett nätverk för strategisk omvärldsanalys tillsammans med kulturmyndigheter under Kulturdepartementet.

Sedan 2016 ingår MTM i Myndigheten för ungdoms- och civilsamhälles frågor, MUCF, *Myndighetsnätverk för barn- och ungdomsfrågor* och generaldirektören ingår i nätverkets samordningsforum.

MTM ingår i Socialstyrelsens referensgrupp kring hjälpmedelsförsörjning. MTM ingår också i MFD:s innovationsråd om kommunikation för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet.

Regional samverkan

De regionala biblioteken är viktiga samarbetspartners för att de produkter och tjänster som MTM erbjuder ska nå sina användare.

De regionala eller kommunala syncentralerna är viktiga samarbetspartners när det gäller att nå såväl föräldrar som har barn med synnedsättning som gruppen vuxna personer med synnedsättning.

Organisationer

Under 2016 har arbetet med kartläggning, intressenkarta och lösningsförslag gällande drift och utveckling av funktionen läsombud, inneburit ett omfattande samarbete med flera organisationer inom LSS- och äldreomsorg, studieförbund, intresseföreningar för personer med intellektuella och kognitiva funktionsnedsättningar samt frivilligorganisationer.

Nordisk samverkan

MTM samverkar med nordiska myndigheter med motsvarande uppdrag som MTM. De nordiska länderna har en liknande upphovsrättslagstiftning som Sverige, vilket möjliggör samarbete mellan länderna. Samarbetet sker genom arbetsgrupper för erfarenhetsutbyte och utveckling av tjänster av gemensamt intresse inom upphandling, produktion, distribution, kommunikation och marknad.

De nordiska myndigheterna har under året gemensamt förvärvat talböcker på engelska från Royal National Institute for Blind People, RNIB, i Storbritannien. 12 talböcker på arabiska har producerats i ett samnordiskt projekt och i samarbete med Celia och NLB har MTM producerat fem talböcker på nordsamiska.

MTM har samarbetat med Nota i Danmark och driftsatt en webbaserad daisyläsare till *Legimus*. Erfarenhetsutbyte har skett mellan MTM:s och Nota:s kundtjänster.

Internationell samverkan

MTM har samverkat med internationella organisationer inom verksamhetsområdet. MTM ingår i det internationella DAISY Consortium, i LPD/IFLA⁵³ och inom IDPF⁵⁴. MTM deltog och föreläste på IFLA:s årliga internationella konferens, med temat *Connections. Collaboration. Community*.

MTM har deltagit i en internationell arbetsgrupp som utvecklar standarden för internetbaserad distribution av talböcker till it-ovana personer, *Daisy on-line delivery protocol*⁵⁵.

Det globala daisyformatet ökar möjligheten att utbyta tillgängliga böcker över gränserna. I det internationella projektet TIGAR samverkar blindbibliotek och förlag för att ett sådant utbyte ska bli möjligt. Under 2016 har MTM laddat ner från TIGAR:s globala katalog.

Företag

MTM samverkar med flera företag i Sverige och i andra länder inom verksamhetsområdena produktion och förvärv av tillgänglig litteratur, produktion och distribution av taltidningar, användarstöd och support, utveckling av ny talsyntes samt it-utveckling av webbgränssnitt och appar för surfplattor och smarta mobiltelefoner.

53 Library Serving Persons with Print Disabilities/The International Federation of Library Associations and Institutions

54 International Digital Publishing Forum

55 <http://www.daisy.org/project/daisy-online-delivery>

Agenda 2030

MTM ställde tio platser till förfogande till den internationella tillgänglighetskonferensen *Take Part – Human Perspectives on Inclusive Publishing* i Stockholm i maj för deltagare från utvecklingsländer.

Under 2016 har en uppföljning av det senaste årens nordiska samarbete kring hållbar upphandling vid inköp av EPUB3-uppmärkning från leverantörer i Indien genomförts, där Corporate Social Responsibility, CSR, varit en ingående faktor.

MTM ska redovisa planerade och genomförda insatser för att främja utbyte och samarbete med aktörer i utvecklingsländer och länder med bristande demokrati i syfte att bidra till global utveckling där hållbarhet, rättighetsperspektivet och fattiga människors perspektiv sätts i centrum

Myndighetens interna utveckling

Kompetens och personal

Vid årets slut hade MTM 105 (111) personer anställda. Antal årsarbetskrafter var 96 stycken (96) och medeltal anställda var 106 stycken (108). Av antalet anställda var 71 (71) procent kvinnor och 29 (29) procent män.

Personalomsättningen var 7,5 procent (28). Personalomsättningen definieras som det lägsta av antal som börjar och slutar i procent av genomsnittligt antal anställda under året.

Arbetsmiljö och hälsa

Tabell 23. Sjukfrånvaro⁵⁶ i procent

	2016	2015	2014
Totalt	4,48	6,03	4,3
60 dagar eller mer	52,74	72,52	54,5
Kvinnor	5,37	6,37	5,2
Män	2,17	5,22	2,2
Anställda -29 år	*	*	*
Anställda 30-49 år	3,94	3,67	2,0
Anställda 50- år	4,80	8,62	6,9

Källa: Statistik från AGV

*Redovisning av de anställdas sjukfrånvaro lämnas inte då medelantalet anställda i gruppen de två senaste räkenskapsåren inte överstigit tio

56 Statistik från Arbetsgivarverket

Kommentar till tabellen

I tabellen redovisas de anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel långtidssjukfrånvaro, sammanhängande frånvaro 60 dagar eller mer i förhållande till den totala sjukfrånvaron. Sjukfrånvaro per kön och åldersgrupp redovisas i förhållande till respektive grupps sammanlagda tillgängliga arbetstid. Sjukfrånvaron är redovisad i procent. Den totala sjukfrånvaron är 4,48 (6,03) procent, minskningen förklaras av att andelen långtidsfrånvaro har minskat. Kostnaden för företagshälsovård har varit 1,7 (2,6) tkr per årsarbetskraft⁵⁷.

Kompetensutveckling

En personaldag genomfördes i april för samtliga medarbetare med tema *Intern- och extern samverkan* samt *Medarbetarskap i praktiken*. För att stärka myndighetens kompetens om tryckfrihetslagstiftning och offentlighetsprincipen har ett seminarium om källskydd hållits för alla medarbetare.

Medarbetarundersökning

Myndigheten genomförde i augusti en medarbetarundersökning för att mäta medarbetarnas syn på bland annat arbetsklimat, arbetsrelaterad ohälsa och styrning. Undersökningen besvarades av 86 procent av medarbetarna. Resultatet visar att myndighetens medarbetare är engagerade och stolta över att arbeta på MTM samt att förtroendet för ledning och chefer är stort. MTM:s utmaningar är att tydliggöra och följa upp mål och resultat samt att förtydliga myndighetens beslutsvägar.

Chefsförsörjning

Under året har arbetet med strategisk chefsförsörjning påbörjats i syfte att säkerställa att myndigheten har rätt kompetens även på chefsnivå. Samtliga av myndighetens chefer har utbildats i ledarskapsmodellen *Utvecklande ledarskap*.

Jämställdhet på MTM

Den procentuella fördelningen mellan kvinnor och män inom MTM:s chefsgrupp var 64 procent kvinnor och 36 procent män. Fördelningen i myndighetens ledningsgrupp var 44 procent kvinnor och 56 procent män.

Ett viktigt led i jämställdhetsarbetet är att urval vid rekryteringar sker på ett objektivet och korrekt sätt. För att säkerställa urvalsmetoden arbetar MTM enligt kompetensbaserad rekrytering.

En lönekartläggning har genomförts, resultatet visade att MTM inte har några osakliga löneskillnader.

57 Agresso

Finansiella dokument

Resultaträkning (tkr)

	Not	2016	2015
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	183 747	176 101
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	15 333	15 001
Intäkter av bidrag	3	2 180	596
Finansiella intäkter	4	54	27
Summa verksamhetens intäkter		201 314	191 725
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-72 884	-69 538
Kostnader för lokaler		-6 043	-5 915
Övriga driftkostnader	6	-117 999	-112 184
Finansiella kostnader	7	-107	-59
Avskrivningar och nedskrivningar		-4 281	-4 029
Summa verksamhetens kostnader		-201 314	-191 725
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		9 679	10 811
Lämnade bidrag	8	-9 679	-10 811
Saldo transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning (tkr)

	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	9	8 349	6 416
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	10	0	0
Summa immateriella anläggningstillgångar		8 349	6 416
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	459	626
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	1 786	2 991
Summa materiella anläggningstillgångar		2 245	3 617
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 927	1 493
Fordringar hos andra myndigheter	13	6 454	4 623
Övriga kortfristiga fordringar	14	67	70
Summa kortfristiga fordringar		8 448	6 186
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	15	2 551	2 327
Summa periodavgränsningsposter		2 551	2 327
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	16	2 503	1 267
Summa avräkning med statsverket		2 503	1 267
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		17 662	14 838
Summa kassa och bank		17 662	14 838
SUMMA TILLGÅNGAR		41 758	34 651

Balansräkning (tkr) fortsättning

	Not	2016-12-31	2015-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskaptal			
Statskapital	17	52	52
Summa myndighetskaptal		52	52
Avsättningar			
Övriga avsättningar	18	479	338
Summa avsättningar		479	338
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	19	10 542	9 285
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	20	2 538	2 403
Leverantörsskulder		16 718	11 626
Övriga kortfristiga skulder	21	1 092	1 129
Summa skulder m.m.		30 890	24 443
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	22	6 175	6 203
Oförbrukade bidrag	23	1 282	903
Övriga förutbetalda intäkter	24	2 880	2 712
Summa periodavgränsningsposter		10 337	9 818
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		41 758	34 651
Ansvarsförbindelse		Inga	Inga

Anslagsredovisning 2016 (tkr)

Anslag	Not	Ingående överförings- belopp	Årets till- delning enl. regl.brev	Indrag- ning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
Uo 15 1:6 Ramanslag Bidrag till vissa stu- diesociala ändamål ap.1 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	25	0	27 000		27 000	-27 751	-751
Uo 17 3:2 Ramanslag Myndigheten för tillgängliga medier ap.1 Myndigheten för tillgängliga medier	26	3 170	119 683		122 853	-121 082	1 771
Uo 17 11:5 Ramanslag Stöd till taltidningar ap.1 Stöd till taltidningar	27	7 610	49 156	-7 610	49 156	-44 868	4 288
Summa	28	10 780	195 839	-7 610	199 009	-193 701	5 308

Redovisning av beställningsbemyndigande (tkr)

Anslag/Anslags- benämning	Not	Tilldelat bemyndi- gande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtaganden fördelning per år		
					2017	2018	2019
Uo 15 1:6 Ramanslag ap.1 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	29	4 000	2 904	2 772	2 772	0	0
Summa		4 000	2 904	2 772	2 772	0	0

Finansiella villkor 2016 (tkr)

	Villkor	Utfall
Bidrag till vissa studiesociala ändamål, Uo 15 1:6, Ramanslag		
Utöver tilldelat belopp, får anslagskredit disponeras	1 350	751
Myndigheten för tillgängliga medier, Uo 17 3:2, Ramanslag		
Utöver tilldelat belopp, får anslagskredit disponeras	3 576	0
Kredit på räntekontot i Riksgäldskontoret	4 796	0
Låneram i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar i verksamheten	14 000	10 542
ap1.1 Av anslagsposten ska minst 2 000 tkr användas för att främja och öka utbudet av lättlästa nyheter och böcker för skolbruk, i samverkan med berörda aktörer	2 000	2 282
ap1.2 Av anslaget får 5 000 tkr användas för taltidnings- verksamhet	5 000	0
ap1.3 Av anslaget ska 500 tkr användas för uppdraget att tillgängliggöra lättläst litteratur och samhällsinfor- mation för att nå lässvaga grupper som inte har svenska som modersmål	500	571
Stöd till taltidningar, Uo 17 11:5, Ramanslag		
Utöver tilldelat belopp, får anslagskredit disponeras	1 475	0
ap1.4 Av anslaget får högst 8 000 tkr användas för löne- och omkostnader relaterade till taltidningsverk- samheten	8 000	7 288

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Myndighetens redovisning följer god redovisningssed enligt ESV:s allmänna råd till 2 kap. 5 § FÅB respektive allmänna råd till 6 § i förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma. Belopp inom parentes avser föregående år.

MTM innehar ett litet närlager värderat till noll, bestående av taktila böcker, punktskriftsböcker och almanackor, som ska ge en ökad servicepotential till användaren. MTM har även ett boklager med lättläst litteratur, detta lager har ingen lagerredovisning på grund av att böckerna har kort livslängd och inget bestående värde.

Brytdag

Som brytdag har den 5 januari 2017 tillämpats. Fakturor som inkommit eller utställts efter detta datum och avser 2016 redovisas som periodavgränsningsposter och har avräknats mot anslag. Beloppsgräns för periodisering är 20 tkr.

Immateriella och materiella tillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 20 tkr och med en beräknad ekonomisk livslängd på minst tre år definieras som anläggningstillgång. Anskaffningsvärdet för förbättringsutgifter på annans fastighet ska uppgå till ett belopp på minst 50 tkr och anskaffningsvärdet för immateriella tillgångar ska uppgå till minst 100 tkr. Anläggningstillgångar skrivs av linjärt utifrån bedömd ekonomisk livslängd. Persondatorer kostnadsförs i sin helhet vid anskaffningen.

Följande avskrivningstider tillämpas:

- immateriella tillgångar (egen utveckling och rättigheter) 5 år
- förbättringsutgifter på annans fastighet lägst 3 år, beroende på det underliggande hyresavtalets återstående löptid
- möbler 5 år
- bilar 5 år
- inventarier 5 år
- datorer och kringutrustning 3 år

Fordringar

Fordringar har värderats individuellt och tagits upp med de belopp som beräknas inflyta.

Skulder

Skulder har tagits upp till nominellt belopp.

Uppgifter om rådsledamöter och ledande befattningshavare

(enligt 7 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag)

Ledande befattningshavare	Styrelseuppdrag	Lön, kr
Larsson, Magnus, Generaldirektör 20160901-		354 509
Esaiasson, Roland, f.d Generaldirektör 20160101-20160831		707 273
Övriga förmåner, bostad		21 617

Rådsledamöter	Andra styrelseuppdrag	Ersättning, kr
Insynsråd		
Billinger, Jan-Erik	Ledamot av insynsrådet för Kungliga biblioteket.	3 000
Eriksson, Alle	Ledamot av Meerkat Production AB styrelse	3 000
Gouali, Henrik		4 500
Wormbs, Nina	Ledamot av AB Nobelmuseets styrelse. Ledamot av insynsrådet för Polarforskningssekretariatet	4 500

Noter (tkr)

Resultaträkning			
Not 1	Intäkter av anslag	2016	2015
	17 3:2 Myndigheten för tillgängliga medier, ramanslag	120 366	114 852
	17 11:5 Stöd till taltidningar, ramanslag	35 630	34 249
	15 1:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	27 751	27 000
	Summa intäkter av anslag	183 747	176 101
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2016	2015
	Utbildning och konferens	995	195
	Konsultuppdrag	1 050	2 899
	Tjänsteexport, IT-expert	825	1 100
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	2 870	4 194
	Försäljning material, prenumeration 8 Sidor	5 863	5 742
	Försäljning lättläst litteratur	5 774	4 716
	Sponsring	420	0
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	406	349
	Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	15 333	15 001
Not 3	Intäkter av bidrag	2016	2015
	Avräknade bidrag som använts;		
	Bidrag från statliga myndigheter; Kammarkollegiet, Post- och telestyrelsen	2 074	506
	Bidrag från mellanstatliga organ	90	90
	Icke statliga bidrag	16	0
	Summa intäkter av bidrag	2 180	596
Not 4	Finansiella intäkter	2016	2015
	Ränteintäkter Riksgäldskontoret	54	26
	Övriga finansiella intäkter	0	1
	Summa finansiella intäkter	54	27

Not 5	Kostnader för personal	2016	2015
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal) (S-kod 4111-- 4119)	-46 975	-45 147
	<i>Varav lönekostnader avseende nämndledamöter, uppdragstagare och ej anställd personal (exkl. arbetsgivaravgifter) (S-kod 4112 och 4118)</i>	- 442	-489
	Övriga kostnader för personal	-25 909	-24 391
	Summa kostnad för personal	-72 884	-69 538
	<i>Av sakanslag 17 11:5 Stöd till taltidningar har 7 288 (7 322) tkr använts till personalkostnader</i>		
Not 6	Övriga driftkostnader	2016	2015
	Köp av varor bl.a. digitala original, anpassade medier, taktilt material	-66 243	-54 533
	Köp av tjänster bl.a. konsulter	-47 619	-54 342
	Övriga driftkostnader bl.a. service- och underhållsavtal datorer o kringutrustning, aktivering av kostnader	-4 137	-3 309
	Summa övriga driftkostnader	-117 999	-112 184
	Högre driftkostnader pga ökad produktion av talböcker och tidskrifter samt ökade kostnader för användarstöd i taltidningsverksamheten		
Not 7	Finansiella kostnader	2016	2015
	Räntekostnad för lån i Riksgäldskontoret till investeringar	-101	-32
	Övriga räntekostnader och avgifter	-6	-27
	Summa finansiella kostnader	-107	-59
Not 8	Lämnade bidrag	2016	2015
	Stöd till tidningsföretag för taltidningar	-9 238	-10 338
	Bidrag till kulturtidskrifter	-441	-473
	Summa lämnade bidrag	-9 679	-10 811

Balansräkning			
Not 9	Balanserade utgifter för utveckling	2016	2015
	Ingående anskaffningsvärde	32 989	32 067
	Årets anskaffning	4 774	922
	Årets avyttring/utrangering	0	0
	Utgående anskaffningsvärde	37 763	32 989
	Ingående avskrivning	-26 573	-24 325
	Årets avskrivning	-2 841	-2 248
	Årets avyttring/utrangering	0	0
	Utgående avskrivning	-29 414	-26 573
	Bokfört värde	8 349	6 416
Not 10	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2016	2015
	Ingående anskaffningsvärde	20	20
	Utgående anskaffningsvärde	20	20
	Ingående avskrivning	-20	-20
	Årets avskrivning	0	0
	Utgående avskrivning	-20	-20
	Bokfört värde	0	0
Not 11	Förbättringsutgifter på annans fastighet	2016	2015
	Ingående anskaffningsvärde	1 891	1 224
	Årets anskaffning	0	667
	Utgående anskaffningsvärde	1 891	1 891
	Ingående avskrivning	-1 265	-976
	Årets avskrivning	-167	-289
	Utgående avskrivning	-1 432	-1 265
	Bokfört värde	459	626

Not 12	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2016	2015
	Ingående anskaffningsvärde	9 452	7 931
	Årets anskaffning	254	2 142
	Årets avyttring/utrangering	-747	-621
	Utgående anskaffningsvärde	8 959	9 452
	Ingående avskrivning	-6 461	-5 464
	Årets avskrivning	-1 273	-1 491
	Årets avyttring/utrangering	561	494
	Utgående avskrivning	-7 173	-6 461
	Bokfört värde	1 786	2 991
Not 13	Fordringar hos andra myndigheter	2016	2015
	Fordran ingående mervärdesskatt	6 161	4 598
	Övriga fordringar hos andra myndigheter	293	25
	Summa fordringar hos andra myndigheter	6 454	4 623
Not 14	Övriga kortfristiga fordringar	2016	2015
	Försäljning lättläst litteratur	67	70
	Summa övriga kortfristiga fordringar	67	70
Not 15	Förutbetalda kostnader	2016	2015
	Hyreskostnader	1 320	1 312
	Datatjänster	1 028	715
	Övriga förutbetalda kostnader	203	300
	Summa förutbetalda kostnader	2 551	2 327

Not 16	Avräkning med statsverket	2016	2015
	Anslag i icke räntebärande flöde		
	Ingående balans	3 848	8 959
	Redovisat mot anslag (+)	72 619	71 587
	Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-72 506	-76 698
	Fordringar (+) avseende anslag i icke räntebärande flöde	3 961	3 848
	 Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	-3 170	-469
	Redovisat mot anslag (+)	121 082	115 488
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-119 683	-118 189
	Återbetalning av anslagsmedel (+)	0	0
	Skulder (-) avseende anslag i räntebärande flöde	-1 771	-3 170
	 Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans	589	752
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-276	-163
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	313	589
	 Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
	Ingående balans	0	0
	Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	14 590	16 500
	Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-87 096	-93 198
	Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+ / -)	72 506	76 698
	Saldo	0	0
	Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken	0	0
	Summa avräkning med statsverket	2 503	1 267

Not 17	Statskapital	2016	2015
	Statens konstråd	52	52
	Summa statskapital	52	52
	MTM har inget annat myndighetskapital än statskapital, vilket är oförändrat under 2016. Därför görs ingen ytterligare specifikation.		
Not 18	Övriga avsättningar	2016	2015
	Lokalt omställningsarbete	479	338
	<i>Förväntas förbrukas inom 1 år</i>	479	338
	Summa övriga avsättningar	479	338
	Syftet med avsättningen är kompetenshöjande åtgärder		
Not 19	Lån i Riksgäldskontoret	2016	2015
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar		
	Ingående balans	9 285	9 957
	Under året nyupptagna lån	5 539	3 355
	Årets amorteringar	-4 282	-4 027
	Låneskuld utgående balans	10 542	9 285
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	14 000	15 000
Not 20	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2016	2015
	Arbetsgivaravgift, särskild löneskatt, pensionspremier etc.	1 251	1 281
	Utgående mervärdesskatt	763	591
	Leverantörsfakturor	524	531
	Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	2 538	2 403
Not 21	Övriga kortfristiga skulder	2016	2015
	Personalens källskatt	1 092	1 129
	Summa övriga kortfristiga skulder	1 092	1 129
Not 22	Upplupna kostnader	2016	2015
	Semesterlöneskuld inklusive sociala avgifter	4 174	4 662
	Upplupen royalty	816	697
	Övriga upplupna kostnader	1 185	844
	Summa upplupna kostnader	6 175	6 203

Not 23	Oförbrukade bidrag	2016	2015
	Bidrag som erhållits från Kammarkollegiet	800	534
	<i>Förväntas förbrukas inom tre månader</i>	<i>200</i>	<i>159</i>
	<i>Förväntas förbrukas inom mer än tre månader till 1 år</i>	<i>600</i>	<i>375</i>
	Bidrag som erhållits från icke statliga organisationer	482	369
	Summa oförbrukade bidrag	1 282	903
Not 24	Övriga förutbetalda intäker	2016	2015
	Förutbetalda prenumerationer 8 Sidor	2 880	2 712
	Summa övriga förutbetalda intäkter	2 880	2 712

Anslagsredovisning

Not 25 Uo 15 1:6 ap.1

Bidrag till vissa studiesociala ändamål, ramanslag.

Myndigheten får inte disponera ingående överföringsbelopp.
Enligt regleringsbrev disponerar MTM en anslagskredit på 1 350 tkr.
Anslaget är icke räntebärande.

Not 26 Uo 17 3:2 ap.1

Myndigheten för tillgängliga medier, ramanslag.

Myndigheten får disponera det ingående överföringsbeloppet på 3 170 tkr.
Enligt regleringsbrev disponerar MTM en anslagskredit på 3 576 tkr.
Anslaget är räntebärande.

Not 27 Uo 17 11:5 ap.1

Myndigheten för tillgängliga medier, stöd till taltidningar, ramanslag.

Myndigheten får inte disponera ingående överföringsbelopp.
Enligt regleringsbrev disponerar MTM en anslagskredit på 1 475 tkr.

Anslaget är icke räntebärande.

Anslagsutfallet är 4 288 tkr kronor lägre än tilldelade medel, vilket beror på lägre antal användare än förväntat samt lägre kostnader för användarstöd och konsumtionsutrustning.

Not 28	Redovisning mot anslag	2016	2015
	Intäkter av anslag i resultaträkningen	183 747	176 101
	Medel från statsbudgeten för finansiering av bidrag i resultaträkningen	9 679	10 811
	Utgifter i anslagsredovisningen	-193 701	-187 076
	Förändring av semesterlöneskuld	276	163

Regeringsbeslut 31 (Ku2015/02965/LS,delvis), Regeringsbeslut 17 (Ku2016/01622/LS,delvis), Regeringsbeslut II:9 (U2015/05673/SF, U2015/05792/SF), Regeringsbeslut III 2 (N2015/06720/ITP), Regeringsbeslut 6 (Ku2015/02785/D). Regeringsbeslut 8, (Ku2016/02632/D).

Bemyndiganden

Not 29 Uo 15 1:6 ap.1

Bidrag till vissa studiesociala ändamål, ramanslag.

Myndigheten för tillgängliga medier bemyndigas att under 2016 beställa produktion av studielitteratur som, inklusive gjorda åtaganden, medför utgifter på högst 4 000 tkr under 2017. Inga åtaganden får göras för tid därefter.

Skillnaden mellan utestående åtaganden och tilldelat bemyndigande beror på att produktionen av kurslitteratur är helt efterfrågestyrd.

Sammanställning av väsentliga uppgifter 2012-2016 (tkr)

Uppgift	2016	2015	2014	2013	2012
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	14 000	15 000	13 000	13 000	13 000
Utnyttjad	10 542	9 285	9 957	10 613	9 131
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 796	4 796	4 796	5 496	6 173
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	27	44	128	189
Räntekostnader	101	0	0	0	0
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	15 333	15 001	2 457	2 452	2 420
Anslagskredit					
Beviljad 15 1:5 ap.1	0	0	0	1 450	1 525
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Beviljad 15 1:6 ap.1	1 350	1 350	1 350		
Utnyttjad	751	0	0		
Beviljad 17 3:2 ap.1	3 576	3 546	2 645	2 602	2 573
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Beviljad 17 11:5 ap.1	1 475	1 802	8 346	11 346	6 240
Utnyttjad	0	0	0	4 334	4 413

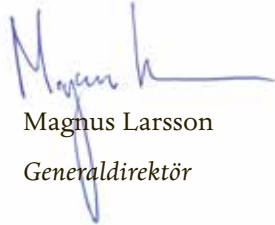
Sammanställning av väsentliga uppgifter 2012-2016 (tkr)

Fortsättning

Uppgift	2016	2015	2014	2013	2012
Anslag					
Ramanslag 15 1:5 ap.1					
Anslagssparande	-	-	-	5 756	10 871
Ramanslag 15 1:6 ap.1					
Anslagssparande	0	0	0		
Ramanslag 17 3:2 ap.1					
Anslagssparande	1 771	3 170	470	1 014	487
Ramanslag 17 11:5 ap.1					
Anslagssparande	4 288	7 610	3 041	0	0
Bemyndiganden					
Tilldelade	4 000	4 000	3 700	7 000	7 000
Summa gjorda åtaganden	2 772	2 904	2 104	2 034	2 620
Personal					
Antal årsarbetskrafter (st)	96	96	76	77	71
Medelantal anställda (st)	106	108	80	81	76
Driftkostnad per årsarbetskraft	2 051	1 955	2 113	1 747	1 565
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Johanneshov den 21 februari 2017

Magnus Larsson

Generaldirektör

Årsredovisning 2016

Myndigheten för tillgängliga medier, MTM, är en statlig myndighet med uppdrag att ge personer tillgång till de medier de behöver på det sätt som passar dem oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning.

Årsredovisning 2016 beskriver och följer upp myndighetens verksamhet under det gångna året.

